QUADRIGA
SACERDOTUM
AD COELUM,
SIVE
PRÆDESTINATIO
SACERDOTALIS,
Per Quatuor Novissima jugiter expensa,

Erem AUTHORE Vygrensky

R. P. MICHAELE
RYCHALSKI,
Pœnitentiario & Seniore Psalteristarum Ecclesiæ Cathedralis Vladislaviensis.

S. HIERONYMUS.

Legant prius, & postea despiciant, nè videantur non ex judicio, sed ex odij præsumptione ignorata damnare.

Recusum.

VILNÆ, Typ: Acad: A. D. 1707.

Habac: 3.

Quadrigæ tuæ Salvatio.

Sap: 7.

Memorare Novissima tua, & in æternum non peccabis.

S. Bernardus.

Movissima sunt quatuor, MORS, IUDICIUM, GEHENNA, GLORIA. Quid horribilius Morte? quid terribilius Iudicio? quid intollerabilius Gehenna? & quid jucũdius Gloria? *In Serm:*

D. Augustinus.

Qui novissima non provident, in Mortem & damnationem vadunt. *Tom. 9. Spec. peccat. cap. 1.*

APPRO-

APPROBATIO.

Libellum sub titulo QUADRIGA Sacerdotum ad Cœlum, *in Quatuor Novissimis accuratè satis ab Adũ Rñdo Dño* Michaële Richalski, *Pœnitentiario & Seniore Psalteristarũ, Ecclesiæ Cathedralis Vladislaviensis Constitutũ, legi diligenter, atq; typis evulgandum, ad usum boni Spiritualis. Die 7. April. Anno Domini* 1682. *permisi.*

CHRISTOPHORUS BERNEWICZ S. T. Doct. Canonicus & Surrogatus pro tunc Officij Vladislaviensis.

REIMPRIMATVR.

Concedit Officium Consistoriale Vilnense.

Ha-

PRÆFATIO
AD SACERDOTES.

IN *Amalthea capræ pelle fingebant fabulæ se legere Diphteram Iovis, res futuras indicantem. At verò Diphtera prædestinationis Sacerdotalis est liber Quatuor Novissimorum. Est volumen quatuor foliorum. Primum ejus folium est* Mors; *Secundū,* Judicium; *Tertium,* Infernus; *Quartum,* Cœlestis Gloria. *Hæc Diphtera, hic liber quotannis per quatuor anni tempora est perlegendus; ita, ut singula folia sibi vendicent tres Menses, quibus ea legas attentè, & facias id quod suadet DEUS*

Eccl: 7. In omnibus operibus tuis, memorare Novissima tua, & in æternum non peccabis. *Vbi alij in Biblijs Versionum legunt:* In omnibus verbis tuis, memor sis mortis. *Hoc enim est signũ prædestinationis tuæ ne damneris.* Crede S. Ambrosio, *& cum illo Deum ora sic: Illud magnoperè peto, diem obitûs, diem extremi judicij, damnationẽ extremi supplicij, beatitudinemq́ Regni futuri semper meminerim. Quod nemo indesinenter potest, nisi qui ad Vitam præordinatus est æternam. Nemo nemo id faciet, nisi præordinatus. Præordinatus erat Divus Bernardus, quia inferni semper memor fuit: dum clamaret ad IESVM: Ne permittas me damnari, quẽ tu de nihilo creasti. Præordinatus S. Augustinus, qui sic*

ora-

orabat: Domine per sanctissimas pœnas tuas, quas ego indignus recolo, & per Sanctam Crucem & Mortem tuam, libera me à pœnis inferni, & perducere digneris, quò perduxisti latronem tecum crucifixū. Præordinatus erat S. Philippus Nerius, qui solebat dicere: Qui non it ad infernū vivus, periculū subit, ne eat mortuus. Prædestinatus deniq; S. Chrysostomus, qui verbo & exemplo, hanc Omnibus Novissimorum memoriam instanter commendabat. Vnde fertur ipse imaginem pictam in muro sui cubiculi habuisse, solebatq; dicere: Nemo eorum qui gehennam ob oculos habent, in gehennam incidet (en signum prædestinationis) nemo contemnentiū gehennam effugiet. Episcopi, qui gregem verbo Dei pascere tenen-

tur, hoc à Conſecratione accipere ſolent documentum in ſua Conſecratione: Annos æternos in mente habe: *quibus verbis commonentur, ut continuam æternitatis, vitæq; futuræ foveant memoriam, hocq; punctum omnes ſibi commiſſos edoceant populos; ut illis præluxit S. Pachomius, qui longam exhortationem his terminavit verbis: Ante omnia præ oculis habeamus ultimum diem, & momentis ſingulis æternorum dolorum ſupplicia formidemus. Iam verò non commoveri ad virtutẽ, vel non amoveri à peccato Noviſſimorum commemoratione, aut lectione; ſignum eſſe reprobationis Ludovicus Granatenſis aſſerebat: Si quis, ait, ad hæc ipſa quæ dicimus (nimirum de die judicij) torpet, & languet, nihiloq;*

ma-

magis afficitur, quàm si hæc omnia ad illum minimè pertinerent, vehementissimum hoc cæcitatis, obdurationis, & reprobationis argumentum est. Conc. I. Domin. 2. Advent: *Cave igitur ne sis è cæcis. Nam ut scribit gemens S. Cyprianus* lib. 1. Epist. 3. *Illorum flenda & lamentanda conditio est, quos sic Diabolus excæcat, ut æterna Gehennæ supplicia non cogitent.* Ergo in omnibus operibus tuis, memorare Novissima tua, & in æternũ non peccabis. *Eccl:* 7.

Vltima si Vitæ mortalis fata resolvas:
Omni criminibus tempore liber eris.
Sæpiùs extremi si Iudicis ora resolvas:

 Omni

Omni criminibus tempore liber
eris.
Sæpiùs Inferni pœnas si mente
revolvas:
Omni criminibus tempore liber
eris.
Deniq; cælestis spectes si gaudia
Regni:
Omni criminibus tempore liber
eris.

CAPUT I.

MORS

Sacerdotis terribilior.

STatutum est omnibus hominibus, proindeque omnibus Sacerdotibus semel mori. Inquit Apostolus *ad Heb.* 9. In hoc enim naturæ debito, erit sicut populus sic Sacerdos. *Isai.* 24. Mors, inquit Philosophus, omnium rerum est horribilis, sed Sacerdotum horribilior. Moriendum igitur Sacerdoti est, qualiscunquè sit, Mortis in eum sententia prolata est, sed quo tempore? quâ horâ? serò, an mediâ nocte? an galli cantu? an mane? *Marci* 13. non constat. Nihil certius Morte, nihil incertius eius horâ, inquit

quit *Origenes in Lib. 6. numer:* Pœna certa eſt, hora incerta, moriendum tamen eſt, idque ſemel tantum, ſi pluries, ſi bis, quod una vice deeſſet, ſuppleretur alterâ: ſed ſtatutum eſt, ſemel mori. Alia Dei ſtatuta violant multi: fortè tu quoquè aliquod ex ijs violâſti: ſed hoc implere debebis, cum ille volet. Interim ex illo mortis momento, ſalutis, vel damnationis pendet æternitas.

S. Auguſtinus Serm. 102. *de temp.* Solerter obſervabat vocabulum hoc *Mors*, ſuum ethymon à morſu derivare: à primo etenim Protoparentis noſtri morſu; Mors in orbem intravit, ac propterea inquit: *Mors à Morſu nomen accepit.* Sed eheu! hic morſus amariſſimus, quo arctiſſimum corporis & animæ vincu-

lum, adeò violentè disrumpitur, ut Rex ille Agag, inter extremam hanc luctam vociferari auditus sit: *Siccine separat amara Mors.* 1. *Regum* 15.

Petrus Blesensis, serm. 3. *de S. Nicolao*, introducens Ecclesiam Dei, filios suos, ne mortem timerent, exhortantem, introducit pariter & filios eidem hisce verbis respondentes. Quid est: quid dicis Mater? Nemo carnem suam odio habuit; etiam Christus horruit mori, Petrus ductus est ad Crucem nolens, Apostolus optat, si fieri potest supervestiri non spoliari. Quid ergo faciet Virgula campi, ubi concutitur Cedrus Libani! Omnino opus Mortis horrendum divortium. *teste S. Bernardo sermone.* 26. *in Cant.*

Hinc

Hinc S. Gregorius lib. 24. Moral. cap. 17. ait: Sæpè crescit pavor mortis in electis vicinâ retributione justitiæ, & urgente solutione carnis, quantò magìs districtum Iudicium, jamjamque quasi tangitur, tantò vehementius formidatur. Et si ea quæ sciunt, nunquã prætermisisse meminerunt, formidant tamen illa quæ nesciunt; quia videlicet semetipsos dijudicare, & comprehendere omninò non possunt, atq; urgente exitu, subtiliori terrentur metu.

Isaiæ 38. Dum Ezechiæ Regi, Propheta jam adesse mortẽ nunciaret, ad dispositionemque Domûs suæ exhotaretur, dicens: *Dispone domui tuæ quia morieris & non vives*: expavit, & totus confusus, convertit faciem

su-

ſuam ad parietem, & flevit Ezechias fletu magno. Hîc *S. Hieronymus* ſiſtit, ac pedem ſuæ cõtemplationis firmans, ſic ait: Certè juſtus erat Ezechias & corde perfecto. Iturus erat ad Dominum plorare non debuit, acſi diceret: Miror cauſam mœroris ac fletûs Sanctiſſimi hujus Regis: Deus ipſum per Prophetam ad nuptias æternæ invitat gloriæ, attamen plangit & flet, ſed quæ cauſa tanti mœroris? reſpondet Sanctus Doctor: Quæris rationem fletuum? si cogitaveris hominẽ, non miraberis cauſam doloris. Sãctus erat Ezechiel Rex, opera ejus ſancta, vita ejus ſine macula, coram omni erat populo, ſed hæc opera hominis non Angeli erant, fragilitati humanæ ſubjecta; poterant eſſe macu-

lata, ex alio fine non ita recto patrata, ideò timet cognoſcens ſe miſerum & peccatis ſubjectum, Quòd ſi Ezechias inquantum homo & Rex adeò timuit mori, & Sacerdoti qui vitâ Angelus eſſe debet, mors non erit terribilior; O quám funeſtà! quám horrenda mors eorum, qui in Eccleſiaſticis ordinibus vel muneribus conſtituti, infideliter vel perfunctoriè ſe geſſerunt; qui neglecto Dei cultu, & Eccleſiæ obſequio, vitijs ſe immerſerunt, cupiditatibus obſeqvuti ſunt, & carnis curam fecerunt in deſiderijs. Venient tunc in cogitatione peccatorum ſuorum timidi, & traducent illos ex adverſo iniquitates ipſorum, & erũt decidentes ſine honore, & in cõtumelia inter mortuos in perpetuum. *Sap.* 4.

At quæ tunc anguſtia, quis animi cruciatus, quis terror miſerum Sacerdotem invadit? cùm & præteritæ vitæ tam inutiliter, tam culpabiliter impenſæ recordatur, & mortis inſtantis acerbos dolores perſentit, & proximè futuri judicij exitum perhorreſcit. Nam *ut ait D. Auguſt: Tract. 38. in Ioan:* Sæpiſſimè antequam agat pœnitentiam, iuſto Dei judicio in peccato moritur, ut mors ſit vitæ ſceleratæ conſentanea, Dominus enim (*inquit Oleaſter in cap. 23. num.*) non cõſuevit dare mortem juſtorum, niſi juſtis; ſicut nequè mortem impiorum, niſi impijs.

Sanctus Bonaventura ſimilitudini inſiſtens everſioni Hieroſolimitanæ, ait: Dæmones animas circumdant in mundo, coangu-

ſtant in extremo, proſternunt in inferno. Circumdant in tentatione, coanguſtant in expiratione, proſternunt in damnatione. *Dominicâ 9. poſt Pent.* Sub hoc inimico (*inquit S. Damianus ſerm. de S. Martino*) caſus frequens, & reſpiratio difficilis: de hoc rara, & nunquam ſecura victoria: huic voluntas ſemper iniqua, & fallendi principatus. Ideò ſanctiſſimi etiam viri in hora mortis illum timuerunt.

D. Bernardus. Morti jam vicinus, *Scribit ad Hugonem Bonæ Vallis Ep.* 310. Orate Salvatorem, ut tempeſtivum exitum non differat, ſed cuſtodiat. Curate munire votis, calcaneum nudum meritis, ut is qui inſidiatur, invenire non poſſit, ubi figat dentem, & vulnus infligat.

S.

S. Eligius Noviomensis Antistes Sanctissimus, in extremis positus sic oravit: Aperi mihi properanti januam vitæ, & Princeps tenebrarum non occurrat mihi, nec conturbent me potestates hujus aëris, sed clemens dextera tua protegat me, & potentia tua defendat me. *Surius Tom. 5.*

B. Philippus Benitius Fundator Religionis Servorũ B. MARIÆ Virginis, legitur, in agone mortis suæ, terribilem quandam habuisse visionem, in qua sibi se coram tribunali Dei præsentari videbatur, ubi dæmon leves defectus nonnullos ei improperabat, ut eum ad desperationem induceret. *Vita ejus.*

Ioannes Thaulerus, Notabi-

lis

lis perfectionis homo, Morti vicinus, cæpit gestus terribiles ac paventes edere, impatienter luctari, fremere, ac velle fugere nec posse; huc illuc manus jactare, oculos fœdium intorquere, aspectu esse formidabili: ut vitæ ejus historia scribit. Quidam verò amicus hoc spectaculo perterritus in longinquam se contulit Regionem, tertia autem itineris sui nocte audivit vocem: *Ne metue; ego sum amicus tuus ante triduum mortuus*; ex qua *Thaulerum agnoscens, interrogavit ubi esset?* cui Thaulerus: *ita Iudex in me fieri decrevit, ut ad beatitudinem tantò expeditiùs transirem, quantò in morte difficiliùs pugnarem. Et reverà in eas me angustias cacodæmones adduxerunt tam subtilibus ac prævalidis.*

dis fallaciis impugnârunt, ut mihi viderer desperationi proximus.

Platus lib: 1. *c.* 31. Scribit de Cunone qui cùm quadraginta annis in sæculo, sæcularibus planè moribus vixiſſet, religioſam deinde diſciplinam ſecutus, triennio pòſt piè defunctus eſt. Quo tempore narravit Dæmon, qui energumenam obſidebat, ſe, & alios ex ſuis ad quinque millia, in morientis Cellam conveniſſe; ſed repulſi, ut aiebat, clamoribus validis tonſuratorum, *Religioſos appellabat*: adiecitq́; inſignem ſibi á DEO iniuriam factam, quòd cùm Cuno annis 40 ipſis Dæmonibus, DEO autem tribus duntaxat ſervîſſet, hanc tamen pædam ſuis unguibus ereptam, in cælum evolâſſe. Quin etiam, quod mirabile videri poſſit, de calcatrice ſer-

pen

pentis infernalis Beatiſſima DEI Genitrice, refert *Vincentius Belluacenſis lib: 7. c. 70. ſpec: hiſt:* & ante ipſum alij complures, eam Filium rogâſſe ne videret in tranſitu ſuo ex hac vita, malos Spiritus; & prout petierat, impetrâſſe.

Quod ſi tot Sanctiſſimæ perſonæ hunc extremum Dæmonis conflictum uſquè adeò exhorruerunt, quid nobis miſeris ſtatuendum erit, quorum tota vita peccatum frequens, rara pænitentia, exilis iuſtitia eſt. Obſtupeſce ſuper cæcitate tot infelicium ſacerdotum, qui de iſtis nunquam cogitant; vide ne de illorum numero ſis, cùmque ſtatutum ſit ſemel mori, neque poſſis corrigere errorem ſemel malè moriendo cõmiſſum; diſce bo-

næ mortis induſtriam variam; à varijs, diſce etiam ab illis, qui malè obierunt ſupremum diem. *Ioannes Baptiſta Scortia, lig: 2. c. 2* de Miſſa, meminit impuri cuiusdam ſacerdotis, qui á Bonæ Vallis Religioſis in familiari ſermone ſæpè admonitus, nihilo tamen melior, in morbum tandem incidit. Agone imminente, ſuccurre, aiebat, ad Cænobij Priorem ut Vocant, ſuccurre! deprecare citò Dominum; ut eripiar his leonibus, hiante ore ac rictu in me irruentibus. Oravit Pater: impurus ille liberatus eſt; nequè tamen reſipuit. Nempè qui ad extrema differunt pænitentiam tum fiunt duriores. Vix elapſo horæ ſpatio (quod certè ad pænitentiam illi conceſſerat bonus Deus) alia omnia & nihil minùs,

quàm

quàm de resipiscendo cogitans, iterùm repentè in has voces e-rupit: Festina, adiuva, ora; si fortè ab hoc etiam igne, qui de cælo torrens inundans descendit, ut me comburat, eripi valeam. Et neque tunc de animæ salute ulla cogitatio. Tum ab alto quodam silentio sibi redditus ac eiulans, ha! ha! aiebat, ad iudicium æternum raptus sum! & heu! æterna morte damnatus sum; traditusquè horrendis tortoribus igne inextinguibili perpetuo cruciandus. Ecce ignita sartago, quam ad me frigendum succendunt. Cessa iam, cessa orare pro me, nullatenus exaudiendus. Patri, vitam ,illi' adeòq; pænitentiæ locum, adhuc esse dicenti, & dolorem inculcanti; Tu, ait ille infelix, tu putas

me.

me insanire. Non insanio, non. Et dum hæc loqueretur, inquit author, gutta illius ignei humoris de sartagine exiliens in manum eius, vidente Priore cutem & carnem, usq; ad interiora ossis consumpsit. Impurus verò æger, acri cum gemitu En! inquit indubia rei probatio; & reflexâ cervice, animam tradidit Spiritibus condemnatis. Mors peccatorum pessima. Si gutta inferni talis est, quid est Oceanus: Disce hic etiam castitati tuæ providere, mortis pulvere meditato.

In revelationibus S. *Brigittæ* de libidinoso quodam Sacerdote refertur, quòd cùm Sæpius, sed incassum, ad se emendandum monitus fuisset; acciderit, ut cùm diè quadam ad pascendum

eqvum in pratum suum concessisset, plura cælitùs delapsa fuerint fulmina, quæ ei percusso subitam intulerunt mortem, & quidem ut manifestum fieret supplicium, hoc ei in suæ impudicitiæ & libidinis pœnam accidisse: toto corpore ab ignibus illæso manente, solæ arserunt & consumptæ sunt partes genitales. Lib: 2. c. 2.

S. Petrus Damiani l. 5. ep: 16. de Clerico dicto Zeuzelino scribit, qui, dum urbs flagraret incendio, in una domo cum pellice sua repertus utriquè simul igne consumpti.

Cuylcius Episcopus Buremund: in Speculo concubinarum scribit de parocho quodam gulæ & concubinatui dedito, qui cùm moneretur, ut resipisceret,

respondebat se de salute securum esse, nec habere opus, nisi quinque verbis: *Deus propitius esto mihi peccatori.* Sed vanam fuisse spem, exitus probavit. Cùm enim quâdam vice è popina temulentus domum rediret, dæmonem in hirci specie in itinere obvium habuit, quem cum verbis & attactu mulceret, iratus hircus irruit in eum, & ingvinarias partes cornibus petens, lethalem ictum inflixit, quo vulnere in terram concidit, amisso mentis usu. Ad spectaculum inter multos accurrentes, fæmina muta non sine miraculo Pastorem allocuta: *Eloquere nunc quinque illa verba, quibus salutem tuam securam dicebas?* Ille verò statim è vivis est sublatus.

Ioannes Dominicus Ottonellus, in libro, nonnulla monita circa periculosam conversationem continente, scribit anno 1628. Parochum quendam fuisse, qui cùm constanter concubinam aluisset, tandem gravi & periculoso morbo oppressus est; ad quem cùm Notarius vocatus ad testamentum faciendum hortatus fuisset, nihil aliud, quàm has voces: *ah! istæ meretrices*; expressit, unde cùm re infecta abijsset, iterum sequenti manè eius concubina ad ipsum venit, eique cum insolito tremore narravit, se â Parocho isto paulò ante mortem vocatam, & tres sellas, proximè ad lecti spondam collocare iussam esse, quo facto, cùm ipsa nonnihil ad latus secessisset, ipsum cum alijs, quos

tamen illa non viderat, collocutum, poſtea ad ipſam accedentem dixiſſe: *ibimus*; illâq́; reſpondente, in villam ibimus, ſi valetudinem recuperaverimus, iterum ſubieciſſe; *ibimus non in villam, ſed ad infernum.* Et ſcias mecum tres ex orco dæmones hìc conſediſſe, qui decretoriam damnationis ſententiam denuntiârunt; quibus verbis cùm turbata exiviſſet, paulò poſt audita horrendâ vociferatione redijſſe in cubiculum, & Parochum mortuum inveniſſe, ſulphureum fœtorem tam gravem exhalâſſe, ut pænè exanimis fuerit proſtrata.

Cracovienſis quidam Prælatus nobiliſſimo ex genere oriundus, cùm ad arcem quandam profectus, poſt cænam opiparè ſumptam remotis menſis, omnes præ-

ter concubinam, cum qua multis annis libidinem ſuam expleverat, ex conclavi exiviſſe iuſſiſſet, inchoato noctis primo ſilentio, concubinâ ad ſatisfaciendum naturæ egreſſâ; à nonnullis viris tetris, nigris, proceris, & flammas vomentibus, cubiculum ingreſſis, tam crudeliter interemptus eſt, ut famuli qui ianuam nullâ vi reſerare poterant, tandem per feneſtram aſcendentes, eundem diu fruſtra quæſitum, tandem ſub lecto inſtar globi convolutum, ex toto ſangvinolentum, nigrum, informem, & abominandum, omnia oſſa confracta, humumque, lectum, & parietes, recenti cruore madidos & fœdatos repererint. *Idem ex relatione Polon: 1642. facta.*

Ioannes Kokfort, Boſſo-vienſis

Parochus, poculis plùs æquo addictus, cùm die quâdam cum nobilibus duobus & propinquis à potu temulentus rediret, arripiens lagenam vino plenam, nobilem provocat, ut uno haustu illam ambo evacuarent; recusante verò altero, ego, inquit, sum Sacerdos & Pastor, tu verò nobilis & sæcularis, non audebis mihi de tantillo potu respondere? Nobilis ergo iratus, age, inquit & ebibe priùs, ego sequar. Dum ergo lagenam ferme evacuavit Sacerdos, retrorsùm cecidit, quasi mortuus, & statim in lectum delatus, crepuit medius, ac die sequenti extinctus est. *Oliverius in relat:*

Anno 1550. Magnus pro pulpitis & Cathedris, tum Theologus, tum Ecclesiastes, adijt occa-

sionem

ſionem obſcænam; laxavit fræna carnis licentiæ & ſceleri proximus, viſo horrendo Moloſſo, perpavefactus quidem eſt, tamen contempto monſtro, in lubricum ſcelus ruit. Sed ſpectrum illud ipſo proſtibulo id ſpectante, ſceleratum illum è fædis reæ fæminæ amplexibus avulſum, atq; abreptum mordicùs, & morſu, & ungve humi proſternit; tanto quanto poteſt dentium ac pedum niſu, in ſupinum deiecti pectus graſſatur, perfodit, ſcrutatur, dilacerat, ipſumq; cor de ſede ſua avulſum, ac divulſum in partes, devorat. Vidit hæc tremens ſcortum cadaveris lacerati, & ſimilia exſpectabat. Sed lupam illam tragediæ nuntiam voluit Deus ut reſipiſceret. Ergo manè anhela ad Sacramentum pænitentiæ advo-

lat; rem enarrat. Adijt locum is, qui ſceleratum ſæpe, ſed nullo exitu monuerat è cœnobio Sacerdos; & funeſtiſſimum Divinæ vindictæ theatrum vidit: hominem agnovit: pectus horridè ſine corde hians introſpexit. *Hautinus de Euchariſt: num*: 492.

Ex Antiſtitis in Gallobelgica hæc narrantis ore conſtat, id quod ante annos non multos contigit, & eſt: Sacerdos in pago, ſeu curio, ancillæ turpiter familiaris, paulò poſtquam illa è ſacrilego peperiſſet, Sacramentis expiatus obierat diem. Adhuc in lecto erat cadaver, cùm adrepens horrendus bufo, ſuper ejus cor conſedit, cum timore adſtantium. Compertum eſt, quòd poſt obitum ab eo pænitentiæ Sacramentum, ancilla ſpurium ad eum

at-

attulerit. Cor obſcænum dæmonum bufonum, deliciæ. Idem ib:

Ioannes Perſyn Religioſi Ordinis deſertor, fertur: Anno 1616. Duaci repertus in ſuo cubiculo trucidatus, & extractum cor è viſceribus manu tenens. *Pater Nadaſi.*

S. Elphego Cantuariæ Archiepiſcopo ſpectante, unum quempiam, quem in aſceterio habebat, hominem corporis & gulæ commodis apprimè addictum, tres dæmones noctu taureis & ignitis ſerpentibus cecidêre, ac illi miſericordiam imploranti reſpondêre: *Non ceſſamus, non obedimus tibi, quia non obediviſti Deo tuo.* Ita illi inter flagra triſtiſſimam animam extorsêre. *In vita ejus* 19. *Aprilis.*

Moriebatur in Anglia vir opi-

nione suâ quidem religiosus, at lingvâ non item, adeóq; cujus vana fuerat religio. Audax in mores aliorum acerbius, nec leviter perstringendos, famamq; traducendam illi erat lingva & licenter dicax. Monebatur, ut vitâ præteritâ expiatâ, futuræ vitæ per exomologesim consuleret. sed ille sine ullis ambagibus desperanter: *non faciam*, inquit: Urgebant illi; eccur id nollet, quod in æternitatis limine iacenti, adeò è re fore sat sciret. *Quia non possum*, ait æger. Adhibebantur apta supremo illi tempori argumenta, at ille exertam horrendum lingvam digito pulsans: *Ista inquit, lingva pessima me damnavit*, dixit; & intumescente adeò, ut redire in os non posset, reâ lingvâ infelix iacuit, & funestam ani-

mam eiecit, lingvâ poſt mortem etiam extra os exporrectâ, & tetrum in modum tumidâ relictâ. *Kæarnaus Dominic: 2. Advent: num; 21. è Veter: Author:*

D. Bonaventura Præcept: 5. refert idiotam Eremitam illuſum â dæmone, qui ei ſvaſit, ut illud peccatum eorum, in quorum manibus iniquitates ſunt, peccatum Onan morte repentinâ percuſſi, *Gen: 38* (quo inquinatos, molles appellat Apoſtolus) non putaret eſſè peccatum. Perſvaſit, & ille in vitio illo vivebat ſordidus; ac in eo volutabatur ut porcus, licèt aſperam vitam duceret. Morientis animam rapuit idem conſultor dæmon, miratus eſt alius Eremita hominem vitæ adeò auſteræ fuiſſe damnatum: ſed reſpondit Angelus; eum ob voluntariam il-

lam ac Deo deteſtatam fæditatem fuiſſe damnatum.

Nebridius Canonicus Regularis S. Auguſt: in ſuo Antiquario Epiſt: 86. ſcribit. De Franciſco Burgundo ex Ordine Capuccinorum, cujus deſperatæ mortis plures fuêre Mauriani in Sabaudia Cænobij Religioſi ſpectatores. Ajebat is in morte ſe ſuperioris munus ambiviſſe, atq; ad illud per hypocriſim adrepſiſſe; ut variâ hoſpitum occaſione, lautiùs gulam ſuam haberet. Idcircò ajebat vitam ſuam omnem fuiſſe ambitionem, gulam, hypocriſim: ſe fuiſſe Iudam, eſſe damnatum. Deflebat ſuos bolos, & honores; & abiectis è manica cereo Agno Dei, roſario, ac regulis ad ſingula exclamavit: *Damnatus ſum! in æternum! in æternum!* Et adhuc al-

altiùs gemens, ejulans, exclamans dixit: O *in æternum*! Et infelici morte horrendam æternitatis suæ domum ingressus est, mox extinctus.

In Flandria tres impuri ganeones, cum scortis suis altum stertentes, sub noctem effractis portis, viderunt cacodæmonem habitu venatorio intrantem, & cum eo duos parvos cocos. Unus eorum lecto extractus, veru infigitur, & luculento igne extructo, spectantibus socijs probè assatur, & ne visum inanem putes, manè collegam suum reperêre omnino assatum, scio locum & ordinem, *inquit Delrius disquisit: Magic: l. 3. q. 7. sec: 7.* Sed utrumq; silentio involvo.

S. Bonaventura in Vita S. Francisci c. 12. De Canonico quo-

dam

dam commemorat luxurioſo, qui infirmus ſanitati à S. Franciſco reſtitutus & monitus, ne ad vomitum rediret: ille verò monitorem contemnens, & iterum peccans, cùm in ædibus cujusdam Canonici cænaret, de repentè totâ domûs ſtructurâ corruente, ſolus è convivis eâ ruinâ tactus, oppreſſus, & ſepultus eſt.

Fuit & alter Canonicus juvenis, qui in juventute à Magiſtro quodam ſuo peccatum mollitiei edoctus, quondam poſt cænam cum conſangvineis ſumptam in lectum conceſſit, paulò poſt horrendùm clamare & auxilium implorare incipiens, cùm ad confeſſionem àvocato Decano, & alijs Canonicis excitaretur, terribilibus oculis Decanum aſpexit, dixitq; *Væ! Væ illi! qui ſeduxit*

me

me! ad quid Divinum adjutorium invocabo! ecce iam video patulum infernum, præsentes dæmones ad rapiendum me avidè inhiantes. Et clausis oculis ab ijs, qui meliora svadebant faciem avertens, cum duris clamoribus animam exhalavit. *Ita Cantipratanus scribit l. 2. Apum c. 30.*

Idem Author l. 1. c. 19. & sequenti, aliquot exempla refert his verbis: vidi ego, inquit: in Ecclesia Parisiensi quatuor Archidiaconos sic defungi. Primus eorum de equo phalerato cecidit, & fractâ cervice exspiravit. *Secundus* manè in Cathedra sedens mortuus est repertus. *Tertius* in Choro stans, cùm ad Missam elevatio SS. Corporis Christi fieret, cecidit resupinus, & subtractâ loquelâ cum sensu, quasi brutum animal

ter-

tertiâ die sine Sacramentis defunctus est. *Quartus* Confessionem Sacramentaq; recusans, mortuus est, & extra cæmeterium sepultus.

Non omnino improbatæ vitæ erat quidam Pappulus *teste Gregorio Turonensi, Hist: Franc: l. 5. c. 5.* quem successorem acceperat. *B. Tetricus Episcopus Lingonensis*: cæterum cum degeneraret à Majoribus suis, & anteactâ vivendi formâ, deletus est de libro vitæ, neq; sine prodigio: Anno enim octavo Episcopatus sui cùm Diœceses & villas Ecclesiæ circumiret, quâdam nocte dormienti illi apparuit *B. Tetricus vultu* minaci, cui ita *Quid* tu, inquit, *hic Pappule! Ut quid sedem meam polluis? Ut quid Ecclesiam pervadis? Ut quid oves mihi creditas dispergis? Cede loco, relin-*

que ſedem, abſcede longiùs à Regione. Et hæc dicens, virgam quam habebat in manu, pectori ejus cum ictu valido impulit. In quo ille evigilans, dum cogitat quid hoc eſſet, fixè in loco illo defigitur, ac dolore maximo cruciatur, abhorret cibum potumq́; & tertiâ die cùm ſangvinem ore projiceret, expirat.

Trevirenſis Frontonius in ipſa cui cum ſcorto ſuo aſſidebat menſa, ab Angelo interfectus eſt, ne ſanctum Epiſcopi nomen ſcelerato ſcandalo pergeret inquinare *P. Nadaſi in Anno Angelic:*

De Zawiſza Cracovienſi Epiſcopo in Annalibus Eccleſiaſticis Anno 1382. *apud Raynaldum legitur*, quòd dum in quadam villa, ſeu prædio ſuo, cuidam Virgini loci illius vim inferre conaretur,

& ejus

& ejus pudicitiam contemeraret, confeſtim cecidit mortuus, cumqué cadaver illius cum ſolemni pompa ad Eccleſiam Cathedralem ſub noctem ſepeliendum deferretur, funeſtus eventus ſequens ibidem accidit. Ferunt enim auditos ſtrepitus, & hinnitus equorum diſcurrentium, dæmonumq́; voces vociferantium: *Proficiſcamur meretricatum.*

Apud Cerdam de excellentium Spirituum c. 21. *n.* 16. *è Ximenio & Vaſconcello* refertur Angelus in Simoniacum Colonienſem Archiepiſcopum, cæleſte fulmen torſiſſe, quo ille in ſede Pontificia ipſo conſecrationis ſuæ die ſpectantibus omnibus abſumptus conflagravit.

Ibidem Raynerius Epiſcopus Argentinæ, vir in egenos duriſſi-

mus

mus, ab Angelo ſciſſus eſt medius. Alter immiſericors & crudelis Epiſcopus *Moguntinus Hatto* nomine, à muribus conſumptus fuit, de quo fuſiùs poſtea dicetur.

Anno 1066. *Reginberus Minenſis Epiſcopus*, dum ſuſcepto Epiſcopatu Goslaricam veniſſet, poſt refectionem in cubiculum, ubi theſauros ſuos, quorum nimis amator erat, nullo conſcio infoderat, quaſi paululùm requieſcere volens, ſeſe incluſit. Cùmq́; iam die vergente in veſperam, præter modum conſvetudinemq́; ſuam ſomno indulgere videretur, rem inſolitam mirantes cubicularij, pulſare oſtium cæperunt, ſed nec pulſantibus, nec vociferantibus ullum dabatur reſponſum. Tandem effractis foribus irrumpentes, invenerunt eum fractis

cer-

cervicibus, colore tetro exanimem, ipsis thesauris suis mirabilem in modum incumbentem. *Baronius ad Annum* 1066.

Affine huic est, quod de quodam Diæcesis Cantuariensis Sacerdote scribit *Abrahamus Bzovius ad an:* 1278. Hic cùm periculosè ægrotaret, Franciscanos aliquot fratres quos de salute animæ suæ consuleret, accersivit: qui cùm properè accessissent, ille tempus extrahens; quoniam inquit de itinere fatigati estis, reficite paululùm, ego verò paulò post vos evocabo. Dimissis interim omnibus è cubiculo, prætterquam puerulo quodam, eundem ad se accersens, aperi, ait, hanc arcam ac defer mihi argenteum discum, quem in ea reperies. Erat autem totus auro & argento oppletus:

quem acceptum & in ſinu poſitum fixo continuatoq́; obtutu, magnaq́; cum voluptate intuens, acceptos nummos in os demittere cœpit. Ibi puer motum mente exiſtimans Sacerdotem, citato curſu è ſolario, alios famulos advocaturus deſcendit: qui cum in continenti adveniſſent, repererunt hominem iam mortuum, cadaverq́; illius prorſus nudum, humi proiectum, nummisq́; quaſi undequaq́; contectum, quod ſpectaculum ingentem terrorem omnibus ſpectantibus incuſſit, & ad deteſtationem avaritiæ induxit. *Quam verè dixit S. Auguſtinus*: Non poteſt bene mori, qui malè vixerit, & vix bene moritur, qui malè vixit.

Per mortem enim quæ eſt porta æternitatis; ibit homo & quili-

bet

bet Sacerdos in domum æternitatis suæ, quam ipse sibi ædificat in vita, bonis malisvè operibus velut lapidibus. In morte Deum amantis extingvetur ignis inferni, ut illum non possit urere vel terrere. At in morte impij accendetur perpetuus ignis inferni. *Benedictus XII.* Definimus, inquit, quòd secundùm ordinationem Dei communem, animæ decedentium in peccato mortali, mox post mortem suam, ad inferna descendunt, ubi pænis infernalibus cruciantur: & quòd nihilominùs in die iudicij omnes homines ante Tribunal Christi cum suis corporibus comparebunt, reddituri rationem.

Quocirca sanctè monet S. Clemens Papa Concil: tom: 1. ep: 4. Ut saluti nostræ invigilemus valdè

dè ſeriò ac diligenter. Poteſt fieri, ait ut multi temporis negligentiam, brevis & aſſidua reparet diligentia. Incertum namq; eſt uniuſcujusq; tempus vitæ. Et ideò feſtinandum eſt ad ſalutem, ne fortè cunctantem mors repentina præveniat. Probatus ille quidem eſt, (*ait S. Climacus grad*: 5)qui mortem diebus ſingulis exſpectat: Sed ille ſanè Sanctus, qui hanc horis ſingulis deſiderat. Memoria mortis eſt quotidiana mors.

S. Auguſtinus cùm diſceſſum è vita ſibi inſtare intelligeret. Pſalmos Davidicos, qui ad pænitentiam pertinent in conſpectu poſitos, profuſis lachrymis legebat; ſolebat autem dicere: *Neminem etſi nullius ſceleris ſibi conſcius eſſet, committere debere, ut ſine pænitentia migraret è vita.* Ergo

age quod *S. Isidorus de contempt: mundi.* Ingemisce quò vadis, & contremisce, cor tuum quotidie discute, & examina. Culpam ibi emenda, ubi nascitur, ita vivas, ut diem agas quotidie ultimum. *Inquit B. Esaias Abbas.*

Continenter itaq; hoc *disce mori* quoad hic vivimus, practicemus, illudq; *Richardi de Marisco Episcopi Dunelmensis* Epitaphium nostris obversetur animis.

Culmina qui cupi- Est sedata si-	TIS.
Qui populos Regi- Quod mors immi	
Vobis præposi- Quod sum vos eri- Laudes pompasq; siti- Si me pensare veli-	TIS.
Memores super õnia si- Nõ parcit honore poti- Similis fuerã bene sci- Ad me currendo veni	

CAPUT II.
IUDICIUM
Sacerdotis strictius.

OMnes nos manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unusquisq́; propria corporis prout gessit; sive bonum, sive malum, *inquit S. Paulus 2. Cor: 5.* Omnes oportet manifestari, nullus excipitur: proindeq́; eodem momento, quo ultimum Spiritum emiserit Sacerdos, oportet illum manifestari ante Tribunal Christi, ibiq́; omnia ejus etiam occultissima patefieri, discuti, in iudicium adduci, audiet tremendam illam Iudicis vocem: *Redde rationem villicationis tuæ. Lucæ 16.* Per hunc villicum vocatum ad rationes reddendas decem milli-

um talentorum, *Origenes* Sacerdotem & quemvis Ecclesiasticum intelligit, idq; ex textu *Ezechielis* 9. deducit. In quo Deus præcipit dicens: *A Sanctuario meo incipite*, id est, à Sacerdotibus. Deinde ad hujus debiti immensam gravitatem descendit dicens: Qui forsitan tot talenta perdidit, quot perdidit homines, quælibet enim anima thesaurus Dei est. Redde ergo rationem Sacerdotij tui, ministerij tui, talentorum tuorum. *Omni enim cui multum datum est, multum quæretur ab eo. Luc:* 12. In quem locum *Venerab: Beda ait*: Multum commendatur ei, cui cum sua salute Dominici quoq; gregis pascendi cura committitur: *Vnde Titus Episcopus Bostrensis in eundem locum scribens*, hæc inquit clarè in-

dicant

dicant Doctorum Pastorumq; iudicium, cæterorum non parùm graviùs & periculosiùs fore. Heu! (*aiebat Iob, & Sacerdos quoq, longè potiori iure dicere debet*) quid faciam? cùm surrexerit ad iudicandum Dominus, & cùm interrogaverit, quid respondebo illi? *Iob* 31. *S. Gregorius illa verba* 1. *Reg*: 3. *Puer autem Samuel ministrabat coram Domino Heli*, exponens: Ecclesiasticos monet, ut memores sint, quòd tametsi à Deo delegati sint iudices in terra(unde Ecclesia de Apostolis canit: *Vos sæculorum Iudices*)rigorosissimo tamen æterni Iudicis examini & judicio sint reservandi. Electus judex, subditorum judicium S. Ecclesiæ Rectoribus tribuit: sed eosdem Rectores suo examini discutiendos

reſervavit: hoc autem ipſum Re-
ctoribus valde timendum eſt,
quòd Dei ſervantur examini, quia
tantò ſubtiliores rationes vitæ
& doctrinæ ſuæ parare debent,
quantò ſapientior eſt iudex,
quem ſuſtinent.

Hinc S. Auguſtinus l. 50. Hom: 7. ait: Si diligenter attenditis fratres chariſſimi, omnes Sacerdotes Domini, non ſolum Epiſcopos, ſed etiam Presbyteros & Miniſtros Eccleſiarum in grandi periculo eſſe cognoſcitis, ſi enim pro ſe unusquisq; vix poterit rationem reddere in die iudicij, quid de Sacerdotibus futurum eſt, à quibus ſunt omnium animæ requirendæ.

Quid de illis, de quibus *S. Bernardus ad Henricum Senonenſem ſcribit.* Curritur in Clero

passim ab omni ætate, & ordine, à doctis pariter & indoctis ad Ecclesiarum curas, tanquam sine curis iam quisq; victurus sit, cùm ad curas pervenerit.

Quid de te ô *Pastor, & Idolum*, qui sciens neminem posse salvari, nec absolutionis capacem, qui necessaria scitu de necessitate medij, etiamsi inculpabiliter ignoret, tamen tot rudes tuæ curæ commissos hæc docere neglexisti, & nec ante dispositos, nec instructos toties absolvisti, familiari stylo catechizare, ad mores & captum populi prædicare Evangelium erubuisti, quasi nil ad te pertineret illud Christi, *pasce Oves, pasce Agnos meos.*

Quid respondebis miser in die Iudicij de tot animabus, quæ tuâ negligentiâ absq; Sacramentis ex

hac vita migrârunt, nonne illas iuſtus Iudex de manu tua requiret? Si reddenda eſt ratio de his, quæ quisq́; geſſit in corpore ſuo, heu quid fiet de his! quæ quisq́; geſſit in Corpore Chriſti? *S. Bernardus ſerm: ad Clerum.*

Locum illum Luc: 21. *Erunt ſigna in Sole, & Luna, & ſtellis, D. Aug: ep: 50. ad Heſich: Beda, Primaſius, alijq́; in ſenſu myſtico & morali explicantes, dicunt:* per talia ſigna diem iudicij præcedentia intelligendum eſſe Eccleſiam, ejusdemq́; ſtatum, qui rigidiſſimè à Supremo Iudice examinabitur. Sol etenim, qui eſt veluti univerſalis mundi Prælatus, & Luna, quæ prædominatur nocti, ex quo ambo dicuntur Luminaria magna, erunt prima quaſi obiecta iræ & furoris Supremi Iudicis

cis; nam Sol convertetur in tenebras, & Luna in ſangvinem, ad hoc, ut oſtendat; quàm præ cæteris infelix erit ſtatus futurus illorum, qui adinſtar ſolis & lunæ in hoc ſæculo fuerunt exaltati, & dotati dignitatibus, prælaturis, divitijs, tantisq́; donis abuſi fuerunt, ac propterea primi omnium, & cum majori rigore iudicabuntur, quàm cæteri. *Potentes enim potenter tormenta patientur Sap: 6.* Et omnibus prædicat his Spiritus Sanctus, dicens: *Horrende & citò apparebit vobis, quoniam judicium duriſſimum his, qui præſunt, fiet.* In quem locum ſcribens *Titelmanus in Allegor:* O! quàm trepidi inquit, venient Prælati ad Divinum iudicium, quàm terribile illud capitulum erit, quòd ſemel & nihil deinceps

ſuſceperit corrigendum. Neq; hoc alicui fiat mirum, nam judicium & pœna correſpondere debent vitijs & peccatis. Quod declarat *Hugo Cardinalis* Quatuor enim inquit ſunt, quæ peccatum aggravant, & pondus ejus faciunt, ut immenſum creſcat. Qualitas ſcilicet, Frequentia, Diuturnitas, & Impœnitentia. Quæ conditiones aut in toto, aut in parte majori, potiſſimùm in Prælatis locum inveniunt. Unde bene dicebat. *Altbardus de ſupplicio vel mercede Præſulum.* Sicut in præſenti non ſunt Præſules ſicut cæteri hominum; ſic non erunt ut cæteri in futuro: ut hìc non ſunt in gradu alijs æquales, ſic & alijs tunc erunt, aut ſuperiores in gloria, aut inferiores in contumelia, recepturi ſiquidem ſunt dupli-

cem

cem Coronam, aut duplicem pœnam. *Dionysius Carthus: super illa verba: A Sanctuario meo incipite Eccl:* 9. Ea hunc sensum habere dicit. Primò occidite Ministros Templi, qui alijs peccati causa fuerunt, iudicium nempè gravissimum his qui præsunt, fiet, & quò altior gradus, eò altior casus. Quamvis autem loquatur de Prælatis; tamen severitas & ratio iudicij etiam convenit Sacerdotibus.

Considera itaq; ô Sacerdos! quàm exacta, quàm rigida futura sit illa discussio, ibi enim iudicium tibi subeundum erit de omnibus factis, dictis, cogitatis: ibi omnia peccata tua etiam quæ videntur levissima in Justitiæ Divinæ bilance expendentur: ibi non modò de proprijs peccatis

reddenda erit ratio, ſed etiam de peccatis aliorum, quibus verbo & exemplo prodeſſe debebas: ibi à te inquiretur, quem uſum feceris bonorum omnium naturæ & gratiæ, quæ tibi conceſſa ſunt, ad quid impenderis corporis tui membra & organa, animæ tuæ facultates & quæcunq; talenta tibi concredita; ibi iudicabuntur omnes juſtitiæ tuæ *Pſal:* 74. id eſt omnes actus religionis, charitatis, & aliarum virtutum: item Orationes, officia Divina, ſacrificia oblata: ibi ad ſtateram Sanctuarij expendentur omnia à te facta vel omiſſa in diſpenſatione Divinorum myſteriorum in adminiſtratione Sacramentorum, in prædicatione verbi Divini. Deniq; cuncta Deus adducet in iudicium, & cordis tui abditiſſima quæq;

ſcru-

ſcrutabitur in lucernis. *Heu ecce venit, & quis poterit cogitare diem adventûs ejus? & quis ſtabit ad videndum eum? ipſe enim quaſi ignis conſtans. Malach:* 3.

Quapropter *D. Auguſtinus in Enchirid: monet*: Fratres, inquit, pertimeſcite diem judicij, quoniam in die ſuperiùs erit Iudex iratus, inferiùs chaos horrendum, á dextris peccata accuſantia, à ſiniſtris infinita dæmonia, interiùs conſcientia urgens, exteriùs mundus exardens, & quò fugies ô peccator! latere non erit poſſibile, apparere intolerabile, quid ergo facies ô miſer! tu te ſtatues contra faciem tuam, tu te facies eſſe teſtem, teq́; judicem tui, tu clamabis adverſùm te, tuq́; proferes ſententiam tuam contra te. & quid dices ô miſer?

David vir secundùm cor Dei, qui adimplevit omnes voluntates ejus, timens ac tremens loquitur: *Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie tua fugiam? Non intres in iudicium cum servo tuo. Psal:* 142. Nec immeritò, inquit *S. Gregorius l.* 24. *Moral: c.* 7. Cujuslibet anima terretur, quando post pusillum hoc invenit, quod æternum mutare non possit. Quis enim vitam nostrûm præcedentium Patrum valeat vel superare vel assequi? & tamen David dicit: *Ne intres in iudicium cum servo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Quid ergo facient tabulæ, si tremunt columnæ? aut quomodo virgulta immobilia stabunt, si hujus pavoris turbine etiam cedri quatiuntur?

Talis Columna, talis Cedrus fu-

fuit *S. Hieronymus*, & tamen de ſe teſtatur: quoties diem illum conſidero, toto corpore contremiſco: ſive enim comedo, ſive bibo, ſive aliud quid facio, ſemper mihi videtur terribilis illa tuba in auribus meis inſonare: *Surgite mortui, venite ad iudicium. In c. 25. Matt:*

Talis Columna magnus *Auguſtinus*, ejus tamen hæ doloris & tremoris plenæ voces ſunt: Væ mihi miſero cùm veniet dies iudicij, & aperti fuerint libri conſcientiarum, cùm dicetur de me. *Ecce homo, & opera ejus. Medit: c. 39.*

Prodigium ſanctitatis *D. Bernardum audiamus*. Væ mihi miſero! inquit, cùm venerit dies illa iudicij, & aperti fuerint libri, in quibus omnes mei actus & cogita-

gitationes Domino præſentandæ recitabuntur. Tunc demiſſo capite præ confuſione malæ conſcientiæ in iudicio coram Domino ſtabo trepidus & anxius, utpote commemorans ſcelerum commiſſa meorum; cùm ſubductis è medio omnibus hoc inveniet, quod in perpetuum mutari non poterit. *Medit: c.* 2.

De S. Cypriano Martyre legitur, quòd dum iret ad locum ſupplicij, & lictor iam eſſet eundem ſecuri percuſſurus, ſummoperè timuerit judicium Divinum, quare dicebat: Væ mihi cùm venerit judicium tuum! cui monti dicam: cade ſuper me, & cui colli operi me? Et tamen mortem hanc patiebatur propter amorem Christi, eratq; quaſi ſecurus de Cæleſti Beatitudine.

B. Laurentius Iustinianus, qui (uti legitur in vita ejus,) continuò ferè lachrymabatur, magnoq́; Dei pollebat ſpiritu, diſcurrendo cum ſuis amicis, dicere ſolebat: *Quid agam fratres, quid agam, cùm ad Iudicem ducar?*

S. Hubertus ad extrema deductus dicebat: Mihi non mediocris eſt angor reminiſcenti, quanta perfectio debeat eſſe miniſterij mihi injuncti: & è contra, quàm contemptibilis vitæ meæ inofficioſa correctio. Ecce Iudicis mei iam conſidero à nuptijs reditum, cùm mihi deſint lampades bonorum operum perfectione repletæ, & charitatis luce irradiatæ, quibus ejus valeam occurrere adventui. En rationem poſiturus de talentis redit, mihiq́; timeo dici, quod ſervus negligens audivit:

Redde rationem villicationis tuæ: Serve piger nonnè oportuit te pecuniam meam committere nummularijs? ut ego veniens cum usuris recepissem eam? Gregis mei te posui pastorem, & lactis eorum ubertate famem, lanarumq; tegmine repellere consvevisti algorem. Ergo necesse est eorum præsentes salvationem, quorum te præposui Præsulem. *Surius in vita ejus.*

S. Ceadda Marciorum in Anglia Episcopus,(teste Ven: Beda l. 4. hist: Angli: c. 4.) quoties tonaret, aut fulguraret, aut vehementior procella ingrueret, in terram sese prosternebat, & horrorem Divini Iudicij, & formidandæ illius sententiæ damnatorum: *Ite maledicti*, pensitabat.

S. Attala Abbas centum quadra-

dra-

draginta ante mortem diebus, ut morti ſe accingeret, à Deo monitus, in Crucis amplexu de tremendo Dei iudicio anxius tremensq́; ac lachrymando ſingultiens, atq́; veniam pro peccatis petens, Cælos patentes videbat, ingreſſusq́; eſt. *P. Nadaſi.*

B. Agathon cùm tunc etiam trepidaret, & rogarent diſcipuli cauſam, cùm ſcirent eum ſanctè vixiſſe: *Quia*, inquit, *ô filij! alia ſunt Dei, alia hominum iudicia.*

Arſenius tanto timore correptus fuit, ut diſcipuli teſtes ſanctitatis ejus dicerent: *Et tu Pater trepidas?* At ille: *Non eſt novus hic timor ô filij! quamdiu vixi, hunc diem timui.*

Elias Abbas ſolebat dicere: Tria ſemper cum timore cogito. Egreſſum animæ de corpore, oc-

cur-

cursum ad Deum, & sententiam Iudicis. *In Vitis Patrum.*

Sophronius memorat Abbatem Georgium teporem mortalium deplorantem; & mortis ac extremi iudicij memorem ad nostram socordiam excutiendam. Væ nobis! (*inquiebat flens Georgius.*) Væ! qui nullam habemus compunctionem, sed in negligentia vivimus; cùm ira Dei comprehendat nos, & in trutina simus, ut iudicemur: *Prat: Spirit: c. 50.*

B. Albertus Magnus affert illam S. Hieronymi tubam ita clangentem: *Quoties diem iudicij cogito, toto corpore contremisco.* Tum exclamat B. Albertus: *Quid igitur nos miseri acturi sumus, ubi tanti viri trepidant.*

Nebridius meminit ad Iosephum de Leonissa Capucinum in-

ingressum esse quempiam defunctum è fratribus; ac ducto alto suspirio dixisse: O Ioseph! si quàm severa omnium quæ fiunt à Deo in morte, ratio exigatur; tibi perspectum foret? Et iterum cum suspirio altiore: O Ioseph! si quàm difficilis ad salutem sit aditus, planè intelligeres? & sermone non expleto evanuit. *In Antiquario Epi:* 117.

Refert Cantipratanus l. Apum c. 2. *par:* 2. Quidam Sacerdos per multos annos malè regebat sibi subditos, nec respondebat vocationi suæ: tandem morbo correptus decubuit, & apparuit ei S. Petrus severo & minaci vultu exhibens libellum, in quo erat scriptum illud *Ezechiel:* 34. *Mortificas animas quæ non moriuntur, & vivificas quæ non vivunt.* Co-

ge-

gebat autem eum legere, ipſe verò & hærebat, & horrebat, & à tam duro decreto averſabatur conſpectum; ſed cùm Apoſtoli præcepto cogitur, legere gloſſam quæ in margine ſic habebat. *Quando reduces animas de inferno, quas tuo deſtitutas exemplo, æterno demerſiſti ſupplicio?* Cùm præ horrore reſpondere non poſſet, diſparet viſio, tandem conſilio viri cujusdam ſancti diſſolvit vincula omnia & ſæculo valedicens, in Monaſterio S. Bernardi piè finivit.

Pariſijs in Cænobijs S. Franciſci Aſiſiatis. Religioſus tyro in lethali morbo ad extrema perductus eſt, cùmq; iam mortis lucta inſtaret, æger horrendum inclamans: *Me miſerum* inquit, *quantò ſatiùs fuiſſet nunquam naſci, quàm*

ita

ita mori! paulò poſt: *Libram obſecro,* inquit, *fideliter tracta.* Mox & illud adjunxit. *Appone aliquid de D. IESV tormentis & cruciatibus.* Somnia hæc & ægrotantis deliria videbantur, ſed ubi ad ſe rediјt, retulit, quàm exactas Deus rationes poſceret de occultis etiam cogitationibus, de otioſis verbis, deq; minutiſſimis quibusvis noxis. *Chronica S. Franciſci par:* 3. *l.* 4. *c.* 53.

Infelicior erat Religioſus ille in ordine ſancto non ſanctus, anno 1612. deſperanter decedens, uti refert de *Boverio Nebridius Canon: Regul: S. Auguſt: ep:* 117. Hic, ut in vita nomen ſibi conciliaret inter ſuos, maximè ſuperiores, multam probitatem ſimulavit. Vacabat nocturnis precibus ſic, ut ad Matutinum etiam laſſus,

à via

à via ſurgeret, cùm eſſet illi licentia dormiendi. Quibus de cauſis non ſemel ad dignitatem & officia pervenit, ad quæ intùs unicè aſpirabat. Æger monitu ſuorum quaſi ſacrâ confeſſione mentem expiaturus, Patrem ſibi præ alijs familiarem accerſivit, & dixit: *Cùm de ſalute mea ſit actum nolo confiteri; obſecro te tamen, ut fratribus interrogantibus dicas me eſſe confeſſum*: Cui Pater; quid ita? an times mihi aperire conſcientiam? & ægrotus: *Quid opus est confiteri, cùm de ſalute meæ actum ſit animæ*. Ad quod Pater multis eum hortari: ut ſpem poneret in Deum clementem, benignum, & miſericordem: fontem gratiæ fluere omni viventi, & alia. Sed æger ad omnia ſurdus & induratus. *Fruſtra*, ait, *iuſto Dei iudicio*

con-

condemnatus sum. Etenim tot iam annis internis deditus vitijs, inanem gessi speciem probitatis: Nec unquam verè confessus sum, hinc iram Dei in me concitavi sic, ut nec possim confiteri, nec si confiterer, acceptum Deo esset. (Hem delirum errorem) simulq́; lingvam morsu in frusta dissecuit, horrendumq́; clamavit: *O lingva maledicta! cui semper grave erat aperire mea crimina, justam proinde nunc Dei vindictam experire dissecta in partes.* Quibus dictis frustula lingvæ cum sangvine exspuit, atq́; inter absonos clamores animam ejecit.

Arnoldus Cathius è Soc: IESV Româ in Belgium redux, scripto testatum reliquit, ex fide digna relatione habuisse se, in Italia juvenes duos aliquando nomen

So-

Societati dedisse, quorum unus in vocatione perstitit, alter sæculum ejusq; mores ac scelera repetijt. Morbo hic tandem lethali corripitur: cùm fortè urbe egresso Sacerdoti, eidem illi qui ægro vocationis frater fuerat socius, acclamat muliercula, ut in domum suam descendat, priùsquam moriatur filius ejus. Accurrit ad misericordiæ opus lubenti animo Pater, hominem reperit febri gravissimâ correptum, agnoscit socium fuisse vocationis suæ. Optat, ut sit & felicitatis æternæ, eum solatur ac hortatur vice non unâ, ut sacrâ confessione animam expiet, sed frustra. Tandem ad ægri lectum moram longiorem trahens, ut illum ad saniorem mentem reduceret, & in somnum incidens, Christum videt

det hiantibus vulneribus adveni-
entem, ægrumq́; commonentem
animæ ſuæ conſulat ſaluti; aver-
tit miſer vultum, atq́; aures ob-
durat Salvatori; qui indignabun-
dus, plenâ manu ſangvinem ſuum
in obdurati hominis faciem con-
iecit, eâ comminatione; ut quem
in animæ ejus ſalutem fuderat, is
illi in æternam damnationem ce-
deret. Abijt Dominus; expergi-
ſcitur Sacerdos, & miſerum to-
tum cruentum, ac vita functum
reperit. *De Wael in Corona vul-
ner:*

Dum S. Bruno Pariſijs Theo-
logicis ſtudijs operam dabat, iam-
que Rhemenſis Eccleſiæ Canoni-
cus eſſet factus, eò temporis è vi-
ta exceſſit Doctor Pariſienſis,
Princeps inter literatos, quiq́;
virtutis exiſtimationem maxi-

mam poſt ſe reliquit. Sed eheu quantum aberratis mali iudices hominum oculi! Dum huic de more ſolennes in Eccleſia fiunt exequiæ, in magna populi Doctorum & nobilium corona, ad illam in officio defunctorum canentis vocem: *Reſponde mihi*: ecce tibi è capulo, caput erigit defunctus, & cum gemitu inquit: *Iuſto Dei iudicio accuſatus ſum:* Mox poſtridie ad eandem vocem: *Reſponde mihi*: *Iuſto (exclamat) Dei iudicio iudicatus ſum.* Demùm tertio die, tertium è feretro fulmen auditur: *Iuſto Dei iudicio condemnatus ſum.* Quis putas tum audientium fuerit ſenſus defuncti hujus, & in hominum oculis exactam vitam, & Dei cor ſcrutantis ſententiam perpendentium. Certè hæc plùs quàm tragica cataſtrophe omnes mo-

movit, ſed Brunonem maximè: Nam à tempore illo non modò hanc hominis umbram, ſed ipſos etiam homines fugere cæpit, ſeq́; cum ſex alijs elongavit fugiens, & in ſolitudine manſit, quò eum hucusq́; innumeri feliciter ſecuti, ſecuram ad mortem beatam extra hominum oculos invenerunt viam. *Annal: Cart: l.* 1. *c.* 1.

Zehentner in malæ ſpei promontorio l. 4. § 2. *n.* 25. refert hiſtoriam de quodam Canonico peſſimæ vitæ Toleti in Hiſpania, qui cùm extremè ægrotâſſet, monitus fuit aliquoties ab Eccleſiaſte Toletano alijsq́; de confeſſione ſcelerum facienda; ſed nihil profecêre, aſſerente ægro periculum remotiùs eſſe, quàm ipſi arbitrentur: Mox obmutuit miſer. Ergo Eccleſiaſtes apprehenſa Chriſti

pendentis effigie Psalmum *De profundis &c.* exorsus est, iamq; ad illa venêrat Davidis verba. *Fiant aures tuæ intendentes in vocem deprecationis meæ*, cùm ecce tibi lignea imago, totâ præsentium coronâ spectante, brachia ad Crucem fixa resolvit, & utrâq; manu aures obserans formidabilem hanc vocem misit: *Quia vocavi te, & renuisti, ego quoq; in interitu tuo ridebo.* Fulmen hoc fuit tremendi Iudicis Cruc fixi, quod ubi ab imagine iactum est, infelicem animam ex corpore scelerati hominis in tartarum deturbavit.

Famosus Magdeburgi Antistes Udo, cum cœlesti nuntio tertiùm ad se misso, atq; commonenti: *Da finem ludo, quia lusisti satis Vdo*, fidem non haberet, sed in sua nihi-

hilominùs lascivia persisteret, tandem ad Tribunal Dei citatus est; quadam enim nocte S. Mauritius in Ecclesiam suam, (cujus Udo erat Antistes,) cum evaginato procedens gladio, voce validâ exclamavit *Omnes Sancti, quorum Reliquiæ hîc habentur, surgite, & venite ad iudicium Dei.* Tum subitò maxima & præfulgida apparuit utriusq; sexus multitudo, subinde Christus sole splendidior, stipatus Sanctissimâ Matre & duodecim Viris, Regali Solio consedit, iussitq; Udonem adduci. Raptus ille è lecto, continuò adfuit. Hic D. Mauritius accusatorem agere, scelera ejus impurasq; veneres detegere, scandala ovibus proprijs data in faciem exprobrare conclamantibus omnibus: *Reus est mortis.* Itaq; ad gladium

ab æquiſſimo Iudice condemnatus, ab ipſomet Mauritio ſententiam exequente decollatur. Spectavit hæc Canonicorum nonnemo, & ſimul unus alius, animam ejus à dæmonibus ad æterna incendia abripi, ibiq; natali ſuo & amaſijs maledicere, manèq; Clericis ad Eccleſiam venientibus Udonem in ſuo ſangvine tabefactum oſtendit. *Naucler: volum: 2 gener: Tritbemius, Fulgoſius, S. Antoninus, & alij.*

Anno Chriſti 914. Cùm dira fames Germaniam infeſtaret, Epiſcopus Moguntinus *Hatto nomine* plurimos pauperes in horreo congregatos, ea ſpe quòd eſcæ vel panis nonnihil ex Epiſcopi liberalitate accepturi eſſent, concremari iuſſit, dicens nihil differre eos à muribus, frugibus tantùm

tùm consumere natis. Quam tyrannidem protinùs Deus ultus est. Præcepit namq́; muribus, ut acervatim illum invaderent, ac diu noctuq́; affligerent, vivumq́; devorarent. Itaq́; ille in turrim in medio Rheni extructam aufugit, sed nec ibi à morsibus murium tutus esse potuit. Nam mures facto agmine per Rhenum natantes in turrim conscendêre, iustum Dei iudicium executuri: quod agnoscens miser, horrendâ tandem morte inter mures perijt. Feruntur mures nomen ejus quoque à parietibus & tapetibus abrasisse. *Genebrardus l. 4. Chronograph:*

Conradus Hildemensis Episcopus noctu ad libros sedens, sequenti die dicturus ad populum, alienatâ iam à sensibus mente, vi-

 dere

dere ſibi viſus eſt Præſulem mitrâ inſignem ad Iudicis Dei Tribunal rapi. Examinatur cauſa ab aſſidentibus, mox lata ſententia mortis lictores damnatum reum infulâ, annulo, cæterisq́; Pontificijs ornamentis exuunt, carnifici in manus tradunt: tum, qui iudicio aderant loco ſurgentes cum hoc Epiphonemate recedunt: *Ergo dum tempus habemus, operemur bonum.* Interim excitato Epiſcopo, ſervus nuntiat Dominum ſuum veſpere proximè elapſo, ſubita morte extinctum, qui ipſius erat ſangvine, ſed vitâ & moribus degener, præſertim rapinis & libidinibus infamis. *Cantipratanus l.* 1. *Apu c.* 3.

Ergo quære præeſſe ſi quæris duriſſimum iudicium, in quo pro te, ac tibi ſubiectis, (quos plùs

æquo

æquo times, aut amas, aut negligis, aut deprimis,) reſpondeas. In his ego cogitationibus dies noctesq́; verſor: (*ſcribebat S. Greg: Nazianzenus.*) Hæ medullas ipſas abſumunt, & carnes abrodunt, faciuntque, ut non de præfectura, nec de corrigendis alijs & gubernandis cogitem; ſed quomodo ipſe venientem iram effugere queam; nonnihilq́; vitioſæ rubiginis à me ipſo abradere purgariq́, primùm, ac deinde purgare. Accendamur, ait *S. Bernardus*, ad pœnitentiam, interrogemus conſcientias noſtras; & animemur ad ultionem exigendam de nobis: ut horrendum poſſimus evadere judicium Dei. *Sermone in Nativ: S. Ioannis Bapt:*

Pennequin diſſertatione 6. § 13. ait B. Ephræmo aliquando

conſpectum fuiſſe Chriſtum Iudicem in hæc verba tonantem: O anima, quare mihi seriò non deſervis? cur cum tanta negligentia orationes tuas peragis? cur ad judicium meum tam rigidum te meliùs non diſponis? quare tot gratijs, quas tibi contuli, & quotidie confero, diligentius non reſpondes? Ego tui cauſâ mortuus ſum. Defecit ad hæc Ephræm; ac tremens dixit: *Venite montes, & me peccatorem impium cooperite.* Et tu quoq; quando fortè ad aliquod peccatum te videris paratum, illud horribile & intolerabile Chriſti Tribunal cogita, in quo Iudex in alto ſedebit throno, aſtabitq; omnis creatura rationem geſtorum redditura. Horribiles quidam, ac triſtes circumdabunt Angeli, flammas ſævas reſpi-
ran-

rantes. Probrum illud & verecundiam sempiternam, tu time, ait *S. Basilius Tom*: 1. *in Psal*:33.

S. Macarius cùm numerosam Ægypti Anachoretarum congregationem adunatam invenisset, iussus ædificationis ergo aliquid in medium proferre nihil aliud, quàm terribile Dei judicium memoravit: *Ploremus, inquit, fratres, & deploremus modò nos ipsos, antequam ad horrendum illud Tribunal evocemur, post cujus sententiam lachrymæ nostræ comburent corpora nostra*: Quibus auditis corruerunt omnes in terram, & peccata sua singuli amarissimè defleverunt. *In Vitis PP.*

Idem nos etiam faciamus; culpam tuam pensa & dilue dum vivis (*monet Sanctus Gregorius Magnus libro epistolarum* 33.

ad Venantium,) districtionem venturi Iudicis, dum vales exhorresce, ne tunc illam amaram sententiam audias, quando iam nullis fletibus evades. Etenim (*teste D. Chrysostomo hom: 46. ad pop: Antioch:*) nullus eorum, qui hic peccata non dissolverit, illuc migrans eorum pœnas effugere poterit. Iam verò qui semetipsum perfectè judicat, judicium non exspectat. *inquit B. Petrus Damiani l. 4. ep: 15.*

Hoc judicium ftatûs Sacerdotalis efficaciter repræsentat vetus elegans pictura, in sacrario Ecclesiæ nostræ Cathedralis, ubi in superiori parte tabulæ expressius tremendus Iudex Christus, cum cælesti curia Beatorum, & Sanctorum omnium: in medio tabulæ procumbit Episcopus, cum Prælatis

latis

latis & Canonicis, ferentibus junctas manus & cadaverosas facies, in apparatu consveto, taliter ingemiscentes:

Episcopus,

O Utinam populo mihi credito verbo & exemplo præfuissem, jura Ecclesiæ fortiter defensâssem, non alienâssem, sed recuperâssem & auxissem, bonis Ecclesiæ consangvineos non ditâssem, sed in propagationem religionis & cultûs Divini, disciplinæq; Ecclesiasticæ dispensâssem, idoneos ordinâssem, beneficia non amicis, aut alijs in favorem, sed fidelibus operarijs contulissem.

Præpositus.

O Utinam sine simulatione, partialitate, & odio, pensata tantùm æquitate & justitiâ, & quæ communi utilitati conducunt,

sin-

ſincerâ fide & charitate præſediſſem!

Decanus.

O Utinam tam diurnis quàm nocturnis Officijs non curſim, ſed regulato modo & ordine, ſine negligentia ritè exequendis vigilanter ſuperintendiſſem!

Archidiaconus.

O Si prævio rigido ordinandorum examine, ſpretis omninò ſordibus non diſſimulante, ſed perſpicaci oculo idoneos dignosque Clericos Pontifici præſentâſſem!

Scholaſticus.

O Si ordinatam Scholarum diſciplinam juvenum adultiorumq; eruditionem rigoroſè tam in Scholis, quàm in Choro fieri diſpoſuiſſem!

Cantor.

O Si debitas Antiphonarum, Psalmorumque inceptiones, cantus, tonos, versusq́; regulari concentu depromere ordinâssem!

Custos.

O Si decorem Ecclesiæ, vasorum munditiam, clenodiorum, vestiumq́; sacrorum custodiam, campanarum regulatum pulsum attentè procurâssem!

Cancellarius Capituli.

O Si munimentorum conservationem, literarum expeditionem, minutarum quoq́; argutam rimationem, solerti studio respexissem!

Cancellarius Episcopi.

O Væ mihi! Utinam Reverendissimo meo alijs impedito, disciplinæ Ecclesiasticæ per Diæcesim invigilâssem! iura, libertates Ecclesiasticas diligentiùs de-

fen-

ſenſâſſem, litibus & actionibus Epiſcopatûs attendiſſem, Cancellariamq́; meam ac curiam diſciplinatam ſervâſſem, nec favore ductus, minutas ſcripſiſſem, ſigillâſſemque!

Canonicus.

O Si præſentias meas ſine cachinnatione, ſine vaniloquio, ſed attentâ devotione, debitis horis, & obſequijs meruiſſem, atque conſcientiâ timoratâ & ſeverâ votâſſem!

In parte inferiori tabulæ depictus eſt infernus, varij ſtatûs & conditionis damnatos, inter voraces flammas repræſentans, cum hac inſcriptione.

Gvarda, Gvarda, Specta, Time, Cave.

CAPUT III.

INFERNUS
Sacerdotis profundior.

QVamdiu viri Ecclesiastici Regali Sacerdotio inclyti habitu venerabili & sancto amicti, Ordinis dignitate conspicui, Deo & Religioni sanctè inhærent, sunt velut lignum vitis, suis pampinis ac fructibus turgens; at si à Deo ab instituto suo præcisi sint, ad nihilum valent, sicut lignum vitis, si non manserit in vite, nisi ut humi serpat, conculcetur, & in ignem mittatur ad comburendum; quâ similitudine usus est doctissimus *Origenes hom: 5 in c. 15. Ezech:* Lignum vitis, ut honorabilius est lignis omnibus, si afferat fructus, sic omnibus inferius judi-

dicatur, ſi id non habeat, unde præcellit: quia ex reliquis lignis varia opera; ex vite verò niſi fructificet, nil fieri poteſt, tantùm igni utile eſt; quæ ſic propoſito huic applicat: Ita Chriſti quidem diſcipulus ſi fructum hoc nomine dignum ferat, honorabilior eſt reliquis gentibus, ſin minùs, abjectior. De his inutilibus palmitibus veritas dicit: *Si quis in me non manſerit, mittetur foras ſicut palmes, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet*; quaſi tales damnationem ignis æterni ſecum ferant, atq; in eo atrociùs præ alijs cruciandi ſint.

Propheta Regius de ſupremo ac tremendo Dei judicio agens: *Congregate*, inquit, *Sanctos, qui ordinant teſtamentum ejus ſuper Sacrificia. Pſal*: 49. Vbi docet *S. Chry-*

Chryſoſtomus his verbis imperari Angelis, ut ſiſtant ad Chriſti Tribunal Sacerdotes imprimis ſceleratos, ut ſeveriùs judicentur. Deinde quærit, ſi mali jubentur ſiſti, cur Sancti appellentur? *Cur*, inquit, *quos accuſaturus & condemnaturus, Sanctos appellat?* Reſpondet, quòd Deus Sanctos appellet, accuſationem augens, & honorem adjiciens, ad majorem ſignificationem ſupplicij; ut ex dignitate ſtatûs & muneris gravitas culpæ & pœnæ manifeſtior redderetur: ut diſertè *Lucæ* 13. ſignificatur: *Servus ſciens voluntatem Domini ſui*, (quam hauſtâ ſcientiâ ex tot libris & concionibus, illuminationibus, perſpectam habent Sacerdotes) *& non faciens, plagis vapulabit multis.*

Quæ verba *D. Thomas* ex

Theo-

Theodoreto graviter exponit dicens: Hic nobis Dominus majus aliquid & terribilius ostendit: Non enim dispensator infidelis acceptâ privabitur gratiâ, ut nihil eum juvet ad vitandum supplicia; sed magis fiet ei damnationis causa dignitatis immensitas. Vnde dicitur: *Ille autem servus qui novit &c.*

Manifestum est cuivis, si homo agrestis, quid alienum à mysterijs fidei proferat, in eum non sic ab inquisitoribus animadvertendum, quam si quis vir literatus, doctoratus laureâ insignis, & nominis celebris impingat, aut hæresim spargat: *Ita, (inquit S. Chrysostomus hom: 27. in Matt:)* Non similiter in omnibus omnia judicantur, sed major cognitio, fit majoris pænæ materia unde

Sa-

Sacerdos eadem peccans cum populo, multò graviora patietur, quia & majorem peccati, & gratiæ, quam perdit, notitiam habet. Homo enim perſpicax, qui turpioribus ſuam voluntatem inclinavit, inexcuſabile peccatum commiſit, quaſi propter malitiam recedens à Domini voluntate, ſed homo ruſticanus rationabiliùs impetrabit veniam vindicantis; unde ſubditur: *Qui autem non noverit voluntatem Domini ſui. plagis vapulabit paucis.*

Duabus eminebat dignitatibus Core, ſcilicet præſidentiâ concilij juxta *Abulenſem, Dionyſ: Carthuſianum. & Oleaſtrum*, juxta illum numerorum textum: *Viri proceres Synogogæ, qui tempore concilij per nomina vocabantur.* Secunda dignitas erat Sacerdotij,

ſi-

ſiquidem Aaroni ſangvine junctus, eâdemq; de tribu Levi natus erat; ad quam dignitatem quemadmodum apud *Lyranum* aſſerunt *Rabbini*, ad radices Synai electus. Vbi caput effectus eſt ſeditionis, dum Dathan & Abiron contra Moyſen & Aaron excitat, ſummum affectans Pontificatum; quod crimen enorme inſolitâ Deus & reliquis ſæculis minimè inflictâ punivit pænâ, dum terra ſub pedibus ejus dehiſcente, vivum fecit deſcendere in infernum. *Origenes hom: 5. Ezechiel.* Majorem pænam inquit, habet, qui Eccleſiæ præſidet, & delinquit; quid mihi prodeſt, quia prior ſedeo in Cathedra reſupinus, honorem majoris accipio, nec poſſum habere dignitate meâ opera condigna? nonne majori pænâ

cru-

cruciabor? quia honor justi, mihi ab omnibus defertur, cùm peccator sim? *S. Isidorus Pelusiota l. 2. ep:* 37. Sacerdos, ait, graviores vitæ suæ rationes subibit, tantusq; ad ipsius pœnam atq; cruciatum cumulus accedet, quantus priùs in eo honor collatus est?

D. Gregorius Papa explanans illam Divinam comminationem ad Heli 1. Reg: 2. *Pars magna domûs tuæ morietur, cùm ad virilem ætatem venerit.* Per virilem ætatem mysticè accipit ordinem Sacerdotalem, vultq; insinuari, quòd qui cùm essent parvuli, id est subditi vixerant ac victuri semper fuerant, facti viri, videlicet Sacerdotes, moriantur & intereant. Ætas virilis, inquit, tempus est administrandi Sacerdotij. Imitator itaq; Doctoris reprobi

ad

ad virilem ætatem dicitur, cùm ad ſacri ordinis celſitudinem promovetur, ad quam profectò ætatem cum pervenerit; moritur; quia ad tantum miniſterium quisquis indignus acceſſerit, vel in eo indignè vixerit, condemnatur. *l. 1. c. 3. expoſit: ſuæ.*

Hinc S. Chryſoſtomus hom: 3. in Acta. Non temerè, inquit, dico, ſed ut affectus ſum, & ſentio. Non arbitror inter Sacerdotes multos eſſe, qui ſalvi fiant, ſed multò plures, qui pereant. In cauſa eſt, quoniam res excelſum requirit animum. Multas enim habet cauſas, quæ depellant ipſum à ſuis moribus, & innumeris oculis illi opus undique; ut videlicet omnes ſibi commiſſos verbo, exemplo, & alijs exercitijs ad ſalutem juvet, neminem perdat, aut

quan-

quantùm eſt in ſe perire permittat, multò minùs ſcandaloſâ vitâ perire faciat.

In Revelationibus S. Brigittæ legitur l. 4. c. 15. quòd Chriſtus malos Sacerdotes diabolo pejores dixerit: *Deteriores ſunt diabolo,* inquit, *& ideo præ omnibus diabolis profundiùs ſubmergentur in infernum.* Ubi præter pœnam damni, quæ in Sacerdote poſt tot, ac tam inſignia Divinæ benevolentiæ teſtimonia, non niſi acerbiſſima eſſe poteſt, alia inſuper ſupplicia, ac tormenta erunt ſubeunda; quæ præ alijs damnatis atrociſſima illi infligentur; ac proinde in eum ignis inferni longè crudeliùs deſæviet, & quidquid in illa infelicitatis abyſſo triſte ac durum, quidquid amarum & acerbum, illud præ cæte-

 ris

ris experietur. Heu *Domine! quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Confige timore tuo carnes meas, à judicijs enim tuis, & ô quantùm à supplicijs timui! Psalmo* 80.

Ad cumulum ipsius damnationis, & pœnarum illi adjunctarum, erit æternitas, & illius horrendæ æternitatis, cognitio semper urens & infestans, quæ miserum illum continuò cruciabit, ejusq; animam velut iteratis desperationis aculeis,, lancinabit, & discerpet. *Vermis eorum non morietur* (inquit Christus *Marci* 6.) *& ignis eorum non extingvetur*. Hanc æternitatem *P. Cornelius à Lapide ad c.* 4. *Malachiæ; his verbis unicuiq; nostrum ob oculos ponit.* Si Deus diceret Iudæ traditori, & cuilibet damnato, singulis mil-

lenis annis pro tuis peccatis emittes duntaxat unam lachrymam; & quando hoc modo,per tot annorum intervalla, tot lachrymas emiſeris, ut illis totam mundi capacitatem impleas, miſerebor tui, teq́; ex inferni ignibus pænisq́; eripiam; gauderet utiq́; hoc promiſſo Iudas proditor, aut quisquis alius damnatorum ingenti gaudio & ineffabili, eò,quòd ſalutis aliquam haberet ſpem: ſed quàm longa hæc ſpes! quàm vaſta annorum ſpatia ei in pænis metienda eſſent! quot millena annorum millia expectanda, antequam lachrymis ſuis vel ſcyphum impleret! quot milliones annorum ut poculum! quot cubi millionum ut dolium unum! quando ergo cubiculum?quando domum?quando urbem? quando provinciam?

quando terram? quando aërem? quando Cælum lachrymis suis compleret? O æternitas infelix! ô æternitas dolorum! ô dolorosa Dei privatio! quis illam æternitatem seriò cogitare potest, & non continuò contremiscere & horrore affici! ô æternitas! quis poterit æternitati par esse in tormentis? Quamdiu Deus erit Deus, tãdiu durabunt lamenta; quamdiu istud erit? non est effari. Cogitari potest, explicari non potest. Væ illis! (*dicit S. August: de verbis Domini,*) qui cum diabolo mansionem habebunt, ex qua ascendit fumus tormentorum in sæcula, Væ illis! Væ illis! O Væ æternum nunquam finem habiturum! ô finis sine fine! Mors gravior omni morte, sempèr mori, & non posse unquam emori. Ardebunt

bunt miseri in igne æterno in æternum. *Teste D. Bernardo l. Med: c. 4.*

Cogitent ergo seriò, & sedulò expendant Sacerdotes, quàm misera ac miseranda conditio sit pravè viventium in suo tam excelso, & sublimi statu, in quo nec præsenti sæculo, nec futuro fruuntur; hìc gehennam, & alteram postea habituri. Vt meritò lamentabiles illas voces usurpare queant, quas commiseratione ductus, ejusmodi convenire dicit Apostolus I. *Cor*: 15. *Miserabiliores sumus omnibus hominibus*, etiam gentilibus & barbaris, quibus mitius judicium & supplicium. Quod probatur eventu mirabili, qui contigit *Beato Macario*. Hic aliquando per desertum gradiens, cranium invenit homi-

nis mortui, quod baculo attingens, cujus fuiſſet in vita interrogavit, reſponditq́; cujusdam eodem in loco Sacerdotis gentilis adijciens, quòd quantùm diſtabat Cælum à terra, tantùm habebat de igne ſuper caput ſuum, cum alijs paganis, & tantundem ab infra ſub eo eſſe ignem, in quo cruciabantur mali Sacerdotes. *S. Antonius 4. par: tit: 14. c. 4.*

S. Gregorius l. Dialog: c. 31. ſcribit, quòd eo tempore, quo Gotthi Italiam vaſtabant, *Reparatus Romanus*, improbus magìs quàm ignobilis vir, dum defunctus plangeretur, revixit. Et mittite, inquit, ad Eccleſiam Laurentij Martyris ſciſcitatum, quid *Tyburtius Presbyter* agat. Vidi enim eum rogo impoſitum acriter torreri, vidi & alium rogum,

qui

qui flammæ mucrone Cælum lambere videbatur, de flamma quoq; vocem erumpentem audivi; quæ indicabat quis ille esset cui pæna parabatur. His enarratis repentè obmutuit, morte percussus, atq; iterùm illuc unde redierat, abijt. *Tyburtius* etiam tunc infelicem animam exhalâsse compertus est, qui cùm Presbyter esset, nihil Presbyteri habebat, præter figuram ac nomen. *Reparato* autem alios admonendi, non sui à perditione liberandi copia data est, Deo per illum cæteris consulente, ut caverent eorum vitia imitari, quos ad gehennam damnatos satis certo judicio agnovisset.

Cæsarius scribit l. 12. *Miracul: c.* 6. Parochum quendam fuisse in animarum cura pigerrimum, hic cùm expirasset, religiosi cu-

jusdam oculis horrendum ſe ſpectaculum obtulit, vidit enim Parochiæ illius defunctos, ſeſe tumulis egerere, ſaxa arripere, & illis Parochum petere, exclamando: *Ah impie! Miſeri nos tibi commiſſi fuimus, tu nos neglexiſti. In percipiendis decimis nemo te diligentior fuit, in curandis animabus nemo obliviosior, nemo inertior. Emolumenta cupidè quærebas, quid de nobis ageretur, non curabas. Cùm peccaremus, nos minimè corripuiſti, neq; verbo, neq; exemplo nos revocâſti. Ah! lupe potiùs quàm verus paſtor, tu occaſio noſtræ damnationis fuiſti: pár eſt, ut tu quoq; in iſtis flammis nobiſcum torquearis.* Hæc cùm dixiſſent, & lapidibus illum obruiſſent, miſeram hominis animam in profundum puteum deturbârunt, nec

ipſe

ipſe unquam a mpliùs comparere viſus eſt. Sic cæcus cæco ducatum præſtans, ambo in foveam inferni cadunt. Væ Sacerdotibus! væ Confeſſarijs! væ tibi diſſipator non diſpenſator myſteriorum Dei, qui toties Sanctum dediſti canibus, hoc eſt Sacramenta Confeſſionis & Communionis indignis peccatoribus, vero dolore ſeu propoſito deſtitutis, ſcandaloſis, vel in occaſione proxima peccati mortalis voluntariè perſiſtentibus, inimicis ſuis reconciliari, vel aliena cùm poſſent reddere nolentibus, & fortè de numero peccatorum lethalium, de circumſtantijs ſpeciem mutantibus non interrogabas. Quid proderit ſtulta illa gloriatio, quòd brevi tempore plurimas audiveris Confeſſiones, quæ æternam tibi

parient confusionem?

Annales Ecclesiastici Anno Christi 1211. è Trithemio meminêre Adalberti viri probi, qui nocte tota iacuit opinione omnium & comploratione cadaver, manè iam sepeliendus, vivus resedit; surrexit alijs aliò fugientibus, ad sacram ædem cum festinatione contendit. Circumfusa in Templo multitudo interrogabat quid vidisset? at ille in oratione ad nonam usq; defixus, vel tantùm silentio, vel hac sola voce reddita respondebat: *Væ stultitiæ hominum! væ impietati! quàm acerba sunt, quæ manent eos post hanc vitam!* Rogatus ab Archipresbytero viro religioso ac docto, quid de futura vita vidisset? *Vidi, inquit, multa horrenda; sed sum iussus non omnia populo aperire: Ne*

ma-

magnalia & secreta Dei veniant in derisum, his qui sapiunt juxta carnem. Vocatus Sponheimiensis Abbas cum Ioanne Priore adfuit. Narrabat Albertus inter cætera tot sibi monstratas ad tremenda inferni, quæ videbat tormenta descendere animas, ut putaverit vix intra centum annos tot homines exire de vita. Tot in illis tormentis Ecclesiasticos, Deo dicatos, & sæculares à se visos, quot vix in toto mundo esse homines credidisset. *Vide Bzovium n.* 12.

Dum Carcassonæ ænergumenus quidam à pluribus obsessus cacodæmonibus, *S. Dominico* exorcizandus offerebatur, inter cætera S. vir sic percunctabatur: Quinam sunt inter Christianos, qui maximè damnantur? Cùm quamvis inviti respondissent maligni spiri-

tus, rurſus ſubjunxit *S. Dominicus?* de Sacerdotibus verò & Religioſis nullam mentionem facitis? Reſponderunt innumeros ſe poſſidere Sacerdotes; at verò Religioſos nullos. Sed ex ijs qui non habita ratione ſtatutorum ſui ordinis ea temerè violant, ſingulis diebus ad nos innumeri devolvuntur. Subinterrogavit, & dixit iterum ſanctus, de meis verò Religioſis, & Franciſcanis quid dicitis? tunc ad hoc renovatis vocibus & clamoribus, reſponderunt dicentes: *Heu! Heu! ex illis pro tempore nullum habemus, futurum verò eſt, ut infinitos recipiamus: cùm nempe ſeveritas ſtatutorum, cæremoniarum, ipſaq; devotio refrixerint, peſſumq; ierint.* **Ita** *Martinus Valecenſis in legenda S. Dominici p. 1. c. 5. ſpecul: exem: prat: florid:*

Zacharias Boverius in Annalibus Capucinorum Anno 1566. Narrat Patrem Franciſcum de Fano ob caſum ſequentem ad Capucinorum Ordinem tranſijſſe. Erat is aliquando in extaſim raptus, verùm ſibi poſtea reſtitutus, horrore ob ſibi à Deo oſtenſa plenus, & citatis greſſibus, ad Capucinorum aſceterium accurrit. Didicerat per Divinam revelationem, ut ipſe poſtea non ſine lachrymarum ſuſu narravit: maximam hominum turbam, veluti pluviæ guttas, ad inferna deſcendere, pauciſſimosq́; in æthera ſuſtolli. Plurimos etiam ex Religioſorum Ordinibus, qui Regulari obſervantiæ minimè ſtuduerunt, in tartara mergi.

Novitio cuidam B. V. MARIA ſe videndam præbuit, ad illumq́;

S. Raphaëlem Angelum ad tormenta inferni ac Cæli gloriam ostendenda destinavit. Adfuit Raphaël Novitio: & ostensis ei æternitatis beatæ delicijs, tum aperto inferno, iussit illum attentis oculis introspicere perluctuosum illum populum damnatorum desperanter ululantium, præ fame, siti, doloribus, igne, rabie in tormentis. Ibi vidit alium impuris carnis voluptatibus olim deditum, iniecto per viscera igne horridè cruciatum, avarum Principem pelle totâ exutum, in flammis. Vanos ac vanas, quibus pudicitiæ leges parùm cordi erant, variè carnificatos: Religiosos non nullos libertinos, ob quædam contra suæ conditionis sanctitatem licenter gesta, igneo illo ergastulo mancipatos, Iudam rotæ igneæ
hor-

horrendo æternoq; ſpectaculo, catenis igneis illigatum. *Ita ille Novitius ope Deiparæ timere Deum didicit. Valer: Venetus prat: p. 1. l. 2. c. 10.*

P. Mendoza ſerm: 5. Domin: Quadrages: Refert de quodam Religioſo, cui apparuit ſpiritus damnatus ejusdem Ordinis, à quo cùm minimam infernalem pænam per odoratum exhiberi petijſſet, reprobus ille ſpiritus chlamyde levatâ ſolâ, pectus monſtravit; ex quo tam horrendum exhalavit fætorem, ut ſubitò Religioſus ille in terram mortuus conciderit, & per diffuſam per univerſum monaſterium peſtilentialem puteolentiam, omnes illius Religioſos pariter mori fecerit: cujus monaſterij ſitus adeò deſolatus fuit; ut in ruinam declinans,

vix lapidem ſuper lapidem reſiduum habuerit.

Terribilem hiſtoriam Scriptor Hiſpanus enarrat, cùm inter duos Religioſos graves inimicitiæ exortæ eſſent; unus eorum lethali morbo correptus, adverſarium ad ſe advocavit, priùsquam Eccleſiæ Sacramentis muniretur; eique injuriam omnem remiſit, imò & amplexus eſt. Hic ut erat petulanti ingenio, ad ſocium alium converſus: *bonus ille vir, inquit, mori timet, ideoq́ dimittit.* Pupugit ea vox moribundum, ut veniam, quam donârat, revocaret illicò, adderetq́; diabolicum illud, *nec tibi condono ipſe; nec à te mihi condonari volo.* dixerat, & ſtatim in agoniam incidit, ſicq́; infelicem animam exhalavit: fiunt tamen ei juſta de more, quibus per-

actis

actis à Religiosis omnibus mensæ accumbitur; sed ecce sub hac, funesta ac lamentabilis umbra ingreditur, atroci vultu, rigente horridâq; comâ, oculisq; ignem spirantibus; tum defixo in omnes obtutu, vocem hanc, velut emissum è nubibus tonitru, emisit: *Ob immane odium, quo vivus in terris arsi, ardeo in inferis mortuus, æternumq; ardebo, sed & ille, cujus culpâ ardeo, brevì ardebit.* Tum conversus ad illum Religiosum sibi olim inimicum: *Sat epulis datum est: à mensa surge infelix; lata quippe & in me, & in te à Deo Iudice sententia*, dixerat, & in illum adhuc mensæ inhærentem irruit, raptat, stringit, & dum ab hoc & illo, quá pugnis, quá ungvibus, quá etiam dentibus ac morsibus res agitur, & fatalis lu-

cta: derepentè ſub pedibus dehiſcente terra abſorbetur uterque, atq; ad inferos devolvitur, relicto intolerabili fætore, neq; in ſepulchro ubi iacuerat, infame cadaver repertum eſt. *Ita Franciſcus Chriſtoval: Anno* 1570. *&* *Engelgrave.*

Legitur exemplum de quodam in Italia uſurario in Pædagogo Chriſtiano c. 15. *tit: Confeſſio.* Hic nolens hunc quæſtum dimittere, in Pænitentiæ foro ab urbis Parocho reiectus, in Monachum tandem incidit, qui eum ſemper abſolvebat, ideoq; familiariſſimus ei factus, & in dies menſæ adhibitus. Accidit ut liberaliùs unà cænâſſet, iamq; Religioſus ſe in clauſtrum ſerò veſpere receperat, ipſe verò vix cubitum contulerat, cùm ſubita morte extinctus eſt.

Atq;

Atq; illicò ex orco ephæbi ementiti, ad cænobium convolant, quantociùs Religiosum à tali viro acciri denuntiant. Vadit cum socio, & in forum veniens, videt usurarium Lunæ beneficio in talari tunica inambulantem, quem non sine stomacho, num se rideat, percunctatur? Respondet alter alto cum gemitu se vivis excessisse, æternis pænis addictùm ob usuras, & potissimùm ob sacrilegum Sacramentorum usum, in quo cùm ipse corripere se debuisset, & tacuisset, unà secum æternis inferorum supplicijs cruciandum. Quo dicto terra hiatu panditur, & hos duos simul cum ephæbis illis tartareis, socio semivivo relicto, absumpsit, qui superiori tragædiam horrendam enarravit.

S. Francisca Romana vidit inter

ter tormenta inferni Concionatores in fornace ardente, ac plena ſerpentibus, datos canibus lacerandos; & os illorum ſordibus impleri, lingvam autem & cor evelli conſpexit. *Valer: Venetus Prat: par:* 2 *l.* 3. *c.* 57.

P. *Pinellus* ut multorum redarguat errorem, qui ſibi perſvadent veram ſe egiſſe pænitentiam eò ſolùm, quia peccata ſua confeſſi ſunt, licèt in ea confeſſione non fuerint ſoliciti de faciendo ſibi firmo & ſtabili non recidivandi propoſito, ſequens refert exemplum *l.* 1. *de alt: vit: c.* 5. Erat Canonicus quidam Pariſinus, qui licèt recreationibus & delicijs deditus eſſet, cum ſignis tamen veræ pænitentiæ mortuus fuit, qui tamen paulò poſt cuidam amico ſuo apparuit, eiq; ſe da-

mna-

mnatum esse dixit, cùmq; hic eum interrogâsset: *Nonnè salutis remedia ante mortem recepisti:* Respondit miser: *Recepi, sed mero mortis metu, sine emendationis proposito, & si super vixissem, iterùm ad pristinas delicias reversus fuissem.*

Gvilelmus Episcopus Parisiensis post matutinas horas orans, vidit inter se & lumen quasi umbram hominis tetram, elevatâ ergo manu consignat se, & si ex parte Dei sit, præcipit ut loquatur. Cui respondit is qui apparebat: *Alienus à Deo sum, sed tamen factura ejus: ego enim sum ille Cancellarius Parisiensis miserrimus.* Rursus Episcopus, & quomodo tibi est, sic dolenti? *damnatus*, inquit, *sum æternâ morte, & tres fuêre causæ damnationis meæ.*

Una

Una eſt, quòd creſcentes fructus annuos contra pauperes timidè reſervavi. Secunda eſt, quòd contra ſententiam plurimorum de pluralitate beneficiorum ſententiam propriam defenſavi, & in hoc me periculo mortalis culpæ commiſi. Tertia eſt, quòd carnis vitio cum ſcandálo multo tempore laboravi. *Hæc Cantipratanus l. 1. Apum.*

Idem Author refert de altero, qui poſt mortem apparens, dixit: *Hæc ſola præbendarum cauſa eſt, pro qua infelix ego æternaliter ſum damnatus.* Quoad diſpenſationem verò *B. Albertus* Magnus cuidam, qui ſuper pluralitate beneficiorum idoneâ causâ deſtitutam diſpenſationem impetraverat, reſpondit: *Poteras ire in infernum ſine diſpenſatione, nunc ibis cum diſpenſatione.*

In

In Annalibus Ecclesiasticis visionem quandam, *Dionysio Carthusiano*, pro defuncto quodam Episcopo, orationi incumbenti factam legimus. Cùm enim in cella vigilans oraret, à duobus deterritus giganteæ formæ spiritibus; vidit ante se adductum, squallidum, tetrum, ardentibus flammis circumseptum, fumoq́; oppletum; cui dixerunt: *Ecce pro quo oras*, intuens autem illum Dionysius diligenter, vidit circa ventrem & genitalia ejus immensum agmen serpentum, & bufonum, qui miserum corrodebant, ei quoq́; causa mox declarata fuit, ob quam serpentes illam præcipuè corporis partem occupabant, nimirum quia fuerat in vita, in concupiscentijs fæminarum, Monialium, Virginumq́; stuprator: *Raynaldus Anno* 1462.

Til-

Tilmanus Bredenbachius *Collat: l.* 8. *c.* 12. de Walthero Demere nobili viro, qui Carolo V. ab obſequijs erat, ſcribit: quòd dum in partibus Borealibus vento propitio in Islandiam navigaret, contigerit, quòd inciderit in aliam quandam navim, quæ vento pariter favorabili, ad ei occurrendum ſolverat, in puppi verò navigij monſtrum quoddam erat, partes agens Naucleri, nigrum, & deforme. Cùmq; Nauta Waltheri monſtrum interrogâſſet, quas merces veheret? & quonam tenderet? *dæmon*, (hic enim Nauclerus erat,) *reſpondit confeſtim ei, ſe Archiepiſcopum vehere*, clamavitque: *tendimus ad montem Heclam*, id eſt ad locum, ubi dicitur eſſe feneſtra inferni flammas vomens. Quæ verba à Walthero au-

dita, eundem ad mutandam vitam & mores efficaciter permoverunt.

Frater Martinus à Matre Dei excalceatus Carmelita in suo Gymnasio Philosophiæ refert visionem mirabilem Venerabilis Matris Annæ à S. Augustino Carmelitanæ excalceatæ de pœnis inferni, inter quas pœnæ Episcoporum tales ab ipsa visæ. Eminebat flammis è thronis, qui Pontificatûs aliquando fastigium tenuerunt. Quos despectis eorum dignitatibus, vice mitrarum probroso quodam pileo (corocas vulgus Hispaniæ vocat) catamidiabant, sæpiusque ferventibus ahenis, nec non lacunis aquæ fætidissimæ, cæniq; graveolentis, mergebant & volutabant: ac ne horum quidem saturi venenatis bestijs, cruciandos ob-

 jiciebant

jiciebant. Infimum inferni hi occupant: quia in mundo ſumma tenuerunt.

Hinc Religioſi quoq́; & aliæ ejusmodi perſonæ, quas ſui ſtatûs ſublimitas Deo fecerat propiores, hoc eodem in barathro torquentur. Vidi namq́; illic è ſingulis ordinibus, celſiſſimisq́; dignitatibus, quosdam inter infernales illas flammas æſtuantes; dignoſcuntur autem clariſſimè: Utiq́; ſuo quemq́; prodente inſigni. Pæna pro ratione peccatorum acerbiſſima: iȷs verò qui majorem ſerviendi commoditatem, majoremq́; ejusdem gratiam nacti ſunt, longè quàm cæterorum immanior.

Anachoretas etiam complures hoc in profundo perſpexi, quibus eremus nihil profuerat, quo-

minùs eò devenirent. Quippe ſibi tribuentes, quod Deo debebant, ſuisq́; actibus non Dei, ſed ſuam ipſorum gloriam aucupantes, malorum æternorum ob ſuam hypocriſim facti ſunt hæredes.

Proprietarios & apoſtatas manibus pedibusq́; vinculis ferreis adſtrictos, ingentibus catenis trahentes diaboli, nunc humi ſternebant, nunc crudeliſſimè pulſatos, cippis & ergaſtulis mancipabant. Inſuper proprietarij burſas complures vermium plenas gerebant ad pectora: qui viſcera eorum rodentes depaſcebantur alijs oculos, alijs à cervicibus cerebrum dæmones eruebant, trudebantq́; per ſummam rabiem, in fornaces igni luculento ferventes. Alios arripiebant anguſtiſſimis in ipſo

profundo mandandos ſepulchris. Quorum quidem aliquos gutture tenus quosdam etiam integros operiebant. Qui quid ibi ſentirent, horribili ejulatu ſatis indicabant.

Porrò in hujus profundi profundiſſimo vidi cujusdam Ordinis Religioſum, & Religioſam, quibus ſua profeſſio juſto Dei judicio non præſidio, ſed rigidiori damnationi erat. Quorum proinde pœnas immenſas neſcio quibus verbis exprimam. Ejulabant enim acerrimè: crimina ob quæ plectebantur palam promulgantes. Quæ erant, inobedientia, invidia, atq; luxuria. Religioſo Sacerdotium etiam ad pœnarum incrementum acceſſerat: Unde & graviùs patiebatur, altiùsq; demerſus erat: Probè utrumq; a-

gno-

gnovi. Vidi illos nudos, & quanta cogitari poteſt, imò majori multò oppreſſos miſeriâ; ut me infelices viderunt agnovêre protinùs: ideoq́; pudore ſuffuſi, confuſi, & anxij, me diſcerpturi videbantur; tantâ rabie efferbuerunt, me verò hæc tanta eorum miſeria haud parùm afflixit.

Huc etiam ſpectat tremenda viſio de pœnis inferni, Vener: Patris Gvilhelmi Tol-ſani Eremitæ Auguſtiniani, S. Theologiæ Doctoris, ad quem benevolum lectorem remitto. Liber eſt approbatus Gandavi Anno 1647.

Vaſelus quidam dum iter ageret, accidit ut juxta molendinum equo inſidens pertranſiret, & ecce repentè monſtrum immane conſpexit, quo viſo ſubitò eum terror invaſit, & ſtupefactus in-

tremuit. Videbatur monſtrum illud in aures aſelli, caudamq́; deſinere, cætera urſus erat; cùmq́; viator ad hoc portentum territus obrigeſceret, fugamq́; præcipitem formidoloſus iniret, informe prodigium humanæ vocis verba formavit: *Noli* inquit *ô vir expaveſcere! hominem me olim fuiſſe, ſicut & ipſe nunc es proculdubio crede, ſed quia beſtialiter vixi, poſt vitæ finem beſtiæ referre ſpeciem merui.* Porrò cùm ille perquireret, quis fuiſſet? Ego, ait, *ſolo nomine Benedictus fui, qui nuper Apoſtolicæ Sedis apicem obtinui.* Inquiſitus autem quidnam retributionis haberet; *nunc,* inquit, *usq́; ad diem judicij per dumoſa atq́; ſquallentia, per ſulphurea loca, atq́; fœtorem exhalantia, atq́; incendijs conflagrata rapior;*

poſt

post extremum verò judicium corpus meum simul & animam irremediabiles cruciatus, & gehennalis barathri irrevocabilis olla deglutiet. Ita Flores exempl: tit: 4. exemp: 1. tom: 4.

Quid itaq; metue: (*inquit S. Bernardus compunc: cord: c. 20.*) Si quis ad iſta non trepidat, non expaveſcit, non timore concutitur? dura & ipſe dæmon horret ac terretur, cùm hoc nomen *infernus* audit. *Teſte S. Cypriano epiſt: ad Demetr:* O Deum immortalem! diabolus timet gehennam, & Sacerdos non terretur ejus tormentis ac ſupplicijs. Quamvis ignis ille exæſtuet, nos tamen ridemus, & delicias amplectimur, & licentioſè peccamus. Deplorat miſeriam noſtram *D. Chryſoſtomus hom: 55. ad pop: Antioch:*

tioch: Deplorat & lamentatur *Esaias Abbas Oratione 26.* dum dicit: Væ nobis qui tenebrosum illud & materiæ expers incendium, æternumq́; & amarum fletum, & stridorem dentium non consideramus! Ablato enim flammæ splendore Deus in illo igne, reliquit urendi vim & obscuritatem, quâ magìs impij excrucientur. Væ nobis! qui hìc sine timore nos peccatis obstringimus, quoniam nos ignis illic æternus excipiet, & tenebræ exteriores, & vermis qui non dormit, & luctus, & stridor dentium, & coram Angelis, & creaturis omnibus, dedecus sempiternum! Væ nobis! qui cùm assiduos conscientiæ reprehendentis stimulos sentiamus, non erubescimus, nec rationem actionum nostrarum

reddituri, Dei judicium formidamus! Væ nobis! qui in hoc exiguo vitæ ſpatio, ut iniquæ & brevi carnis cupiditati ſatisfacimus, nos jucundiſſimo Divinæ gloriæ ſpectaculo indignos conſtituimus!

Exclamat hìc & *S. Iſidorus velut infernum videns*: Succurre mihi Deus meus, antequam tartarus me rapiat, priùsquam ab igne inferni devorer. Plorate me Cæli & terra; lugete me omnes creaturæ; flete me omnia elementa. *Ita ille.*

Ah Sacerdotes! Nolite & vos miſericordiæ Divinæ tempora perdere, nolite accepta remedia diſſimulare, ante ſupplicium cogitate de ſupplicio. Mente ergo & cogitatione infernum ingredimini, & horribiles ejus crucia-

tus atq; tormenta paulò penitiùs inſpicite, & conſiderate, ne poſt mortem anima pariter cum corpore in æternos illos carceres detrudamini! O quicunq; cum Petro cecidiſti, & in diaboli favorem peccando, Dominum ac Deum tuum toties abnegâſti. *Pone tibi amaritudinem, & dirige cor tuum in viam rectam. Ierem:* 31. Inferni pænas, gehenni incendia intuere, & pænitentiæ viam cum Petro arripe, animæ ſaluti dum tempus eſt proſpice, teq; ipſum conſtitue in perpetua ſecuritate. O felices lachrymæ! (*exclamat S. Thomas de villa nova,*) ô felices gemitus! ô felices ſingultus! quibus perpetuos illos evitamus gemitus & dolores; felix pænitentia !quæ liberat à gehenna. Peccavimus fratres,

pæ-

pænitendum eſt, aut ardendum: quantò meliùs modicùm pænitere, quàm perpetuò ardere. Alterutrum è duobus eligamus. (*clamat S. Bernardus l. de Anima.*) aut ſemper cruciari cum impijs, aut perpetualiter lætari cum Sanctis, bonum ſiquidem & malum, vita & mors, ante nos ſunt poſita, voluptas brevis, pæna æterna. Momentaneum quod delectat, æternum quod cruciat. Elige ſemel malè elegiſſe, ſemel perijſſe, æternum eſt.

Quid ergo ludimus? venit æternitas.

Cur tempus perdimus? quærit æternitas.

Et hæc quæ ſcribimus, legit æternitas.

Et quæ delinquimus, ſcribit æternitas,

Honores fugiunt; manet æternitas.
Aurum te deserit; manet æternitas.
Caro dilabitur, manet æternitas.
Et pro tam vilibus, tam sæva æternitas.
Pœnas, & præmia, monstrat æternitas.
Momenta mellea plectit æternitas.
Tormenta fellea promit æternitas.
Eheu pro qualibus! qualis æternitas?
Quid heu! quid stertitis? clamat æternitas.
Æterna perditis, urget æternitas.
Nugas diligitis, monet æternitas.
Cælum negligitis: instat æternitas.

CAPUT IV.

GLORIA CÆLESTIS *Sacerdotis major.*

SAnctorum gloria, (sed præcipuè Sacerdotum) excedit omne bonum præsentis vitæ. *inquit Doctor Angelicus* 1. *par*: *q*. 46. *ar*: 6. *ad* 3. *Apoc*: 4. S. Ioannes vidit Deum in Throno Majestatis pleno. In circuitu sedis sedilia viginti quatuor. Qui obsecro has cingebant occupabantq; sedes? forsitan Seraphim. Minimè equidem, quin potiùs juxta Isaiæ prophetiam: *Seraphim stabant*, quidni ergo & Angeli inferiores. Sedebant itaq; Sacerdotes, id quod per hæc verba exprimitur. *Et super thronos viginti quatuor Seniores sedentes*. Quos Sacerdotes fuisse ex illa

par-

particula *Senior*, quæ Presbyterum ſignificat, clarè evincitur. *Vnde & S. Iſidorus ait:* Presbyter dicitur Senior, quòd non ad ætatem, ſed ſenſum referendum eſt; quia ſenectus venerabilis eſt, *l.* 1. *de ſac: fid:* c. 39. At in ſequenti capitulo expreſſè dicitur: *Feciſti Deo noſtro Regnum, & regnabimus. Apoc:* 5. Cùm è converſo Angeli non ſedeant ſed ſtent; *ſiquidem decies centena millia aſſiſtebant ei. Dan:* 7. Lucifer pariter, qui dicere non erubuit. *Sedebo*, in abyſſum præcipitatus corruit. Ecce itaq; Sacerdotum in Cælis dignitatem, honorem, & gloriam majorem & ampliorem, dum ſinguli horum ſedent ſtantibus Angelis.

Imò & ipſam in hoc Deiparam Virginem ſuperare videntur

tur Sacerdotes: de illa enim dicitur: *Aſtitit Regina à dextris tuis in veſtitu deaurato, circumdata varietate. Pſal: 44. Vbi S. Bernardinus tom: 1. ſerm: 6. ar: 2.* Aſtitit, inquit, Regina â dextris tuis in veſtitu deaurato, id eſt cum corpore glorioſo, ex cujus ſplendore poſt Filium ſuum tota luceſcit Civitas Beatorum. Mirabilis profectò res, quòd Chriſtus chariſſimam Matrem ſuam æquis oculis à dextris ſuis erecto corpore ſtantem videre potuerit. Quodſi enim Salomon Matrem ſuam in aula ſua recipiens, illam juxta latus ſuum ſedere fecit. *Poſitus eſt thronus Matris Regis, quæ ſedit ad dexteram ejus 1. Reg: 2.* Quomodo Chriſtus qui in honoribus debitis Matri reddendis Salomoni nequaquam cedit

dit

dit, permittere potuit, quòd Mater sua in gloriæ suæ aula, ancillæ instar à dextris consisteret? *Richardus à S. Laurentio dat rationem.* Dicit: Astitit, à promptitudine auxiliandi. Nihilominus potest etiam dici ad demonstrandum quodammodo altiorem gloriam Sacerdotum in Cælis, qui illic sedere dicuntur. Ut quemadmodum superabant B. V. MARIAM Sacerdotes secundùm quid in terris, ita & in Cælis sessione superare videantur: *Nàm S. Bernardinus ait:* Potestas Sacerdotalis superat potestatem Virginis Gloriosæ. *Et S. Vincentius Ferrerius:* Beata Virgo solùm semel aperuit Cælum; sed Sacerdotes quolibet die & in qualibet Missa. *Nimis confortatus est Principatus eorum.*

D. Chry-

D. Chrysostomus hom: 5. de verbis Isaiæ ait. Sacerdoti thronus in Cælo collocatus est, & de cælestibus negotijs pronuntiandi habet authoritatem. *Vnde Theophilactus in cap: 20. Ioan:* Vide inquit Sacerdotum dignitatem quòd Divina sit, Dei enim est remittere peccata: Sic igitur illi honorandi sunt ut Deus, nam quamvis indigni sint, quid hoc? Divinorum donorum Ministri sunt, & gratia operatur per eos. De Potestatibus Angelicis dicitur, quòd contremiscant coram Deo. *Tremunt Potestates.* At verò de Sacerdote *S. Ephrem ait:* Cum Angelorum Domino, & omnium Creatore familiariter agit.

Regius Propheta *Psal: 46.* ad Sacerdotes alludit, dum altitudinem

dinem, ad quam ſublimati ſunt conſiderans, ait: *Dij fortes terræ vehementer elevati ſunt.* Ubi ſeptuaginta legunt: *Fortes Dei.* Idem David eminentiam Sacerdotum declarat dicens: *Secundùm altitudinem tuam multiplicâſti filios hominum, ubi D. Chryſoſtomus* locò multiplicâſti, legit *elevâſti, extuliſti.* Elevavit autem eos ad æqualitatem ſuam, quia ſecundùm altitudinem tuam, nec mirùm, quia ipſemet de eis dicit: *Ego dixi, Dij eſtis. S. Dionyſius Areopagita:* Qui Sacerdotem dicit, auguſtiorem prorſusq́; Divinum inſinuat virum. *S. Hilarius Papa* de Sacerdotio ſcribens: hujus ſublimitatis rationem his verbis aſſignat; ſcilicet, quia aſſumitur in Divinæ Trinitatis brachium dextrum; ſiqui-
dem

dem Sanctissima Trinitas hic in terris mediantibus Ministris suis adoratur, agnoscitur, & glorificatur. Nam per manum Sacerdotum Sacramenta & Sacrificia, quæ præcipua sunt honoris & gloriæ Dei instrumenta, esse suum, & substantiam accipiunt. Unde Apostolus 1. *Cor:* 3. ait: *Dei adjutores sumus.*

Æternus Pater Unigenitum suum honoraturus, judiciariam ei delegavit potestatem. Sic enim in actibus Apostol: dicitur: *Ipse est qui constitutus est à Deo Iudex vivorum & mortuorum. Actor:* 10. Et in S. Ioanne *c.* 5. *Pater omne judicium dedit Filio.* Certum autem est, quòd Angeli non erunt assessores, sed sententiam Dei approbantes, & ut nostri accusatores. Rationem *dat D. Tho-*

Thomas. Quoniam judices aſſeſſores debent eſſe judici proportionales & conformes. Iudex autem Chriſtus in natura corporali apparebit, ſecundùm quam ab omnibus videri poſſit, ideo oportet, ut judices aſſeſſores naturam habeant humanam, quod Angelis non competit. Iudices ergo aſſeſſores erunt Apoſtoli, & omnes Sacerdotes, & Chriſtum ſectantes: *Vos qui reliquiſtis omnia, & ſecuti eſtis me, ſedebitis & vos ſuper ſedes duodecim, judicantes duodecim tribus Iſràël. Matth:* 19. *Iudicabunt Sancti nationes & dominabuntur populis. Sap:* 3. Quòd autem Sacerdotes præcipuè ſint judicaturi cum Chriſto probatur ex proportione, cum Chriſto ſupremo Iudice, quem S. Ioannes *Apoc:* 1. deſcribens, di-

dicit; gladium in ore ſuo portaturum. *Et de ore ejus exibat gladius ex utraq; parte acutus. Apoc:* 1. In dextra ſeptem circumferet ſtellas: *& in manu dextra ſeptem ſtellas.* Veſte indutus Sacerdotali. *Veſtitum pudore*, quia itaq; ſoli Sacerdotes Chriſto Iudici erunt veſte proportionales, ideo ipſi potius judices aſſeſſores erunt. *Hinc S. Chryſoſtomus hom: 5. de verbis Iſaiæ*, de judiciaria poteſtate Sacerdotibus delegata ſcribens, ait: Sacerdoti thronus in Cælo collocatus eſt, & de cæleſtibus negotijs pronuntiandi habet authoritatem: quid cum honore hoc conferri poſſit? Idcircò & propè Deum Sacerdotes locum obtinent. Teſte *S. Ignatio Martyre, qui Apoſtolorum tempore vixit. Sic enim ad Smyrnen-*

ſes

ses scribit epist: 10. Honora inquit Deum, ut omnium Authorem & Dominum; Episcopum ut Principem Sacerdotum, imaginem Dei ferentem, Dei quidem propter Principatum, Christi verò propter Sacerdotium; honorare oportet & Regem. O quantam dignitatem! (*exclamat admirabundus D. Bernardus ser: 8. de Pasch:*) quantam nobilitatem! quantumq; donum contulit vobis Deus ô Sacerdotes! Prærogativam enim Ordinis vestri prætulit Deus omnibus Regibus, & Imperatoribus terræ, prætulit Ordinem vestrum omnibus Ordinibus Angelorum, & omni Angelicæ Hierarchiæ &c.

Hoc autem præmium & majorem gloriam Sacerdotes obtinent pro conversione animarum. *Te-*

ste

ſte Origine in illud Levit: 7. ad Sacerdotem qui eam obtulerit ſcribente: Diſcant Sacerdotes, quia pars data eſt eis, cum his ſcilicet, quos ad pænitentiam adduxerint, & tales effecerint, ut propitius eis ſit Deus, meritum enim ſubditorum merces erit, & gloria talium Sacerdotum. Et certè hæc gloria multorum Sacerdotum in morte oſtenſa fuit, & poſt mortem.

In S. Petri Apoſtoli Martyrio à multis Angelos viſos tradunt, coronas illi roſarum liliorumq; porrigentes, atq; etiam juxta ſtantem Chriſtum, apertumq; librum manu tenentem, in quo ea ſcripta conſpiciebantur, quæ Petrus ad populum fando expromebat, & dum plebs vellet eum ſubtrahere neci, ne oblatam ſibi glo-

gloriam impedirent, petijt. *Marulus l. 6. c. 16.*

S. Andreas Apoſtolus biduo pendens in cruce, docebat populum, circumdatus magno lumine, abſcedente poſtmodum lumine, emiſit Spiritum. *In Actis ejus.*

Dum extremum vitæ perageret *S. Daniel Epiſcopus*, Angelorum concentu, & miri odoris fragrantiâ tota Civitas adimpletur. S. autem Pater erectâ ad Cælum tam mente, quàm facie exclamavit, dicens: *Domine accipe Spiritum meum.* Ad quem Angelus audientibus fratribus ait: præpara te ad Kalendas Martij, quia tunc Rex mundi IESUS Chriſtus tibi occurret, & cum eo multa Angelorum millia. *In vita ejus.*

S. Martini Epiſcopi Turonen-

ſis

ſis vultus cùm obijſſet, ſplendidus apparuit; Angelici præterea cantus circa ipſum auditi ſunt. *Marul: l. 6. c. 16.*

S. Bartholomæus Apoſtolus à S. Mechtilde in gloria cum aurea Cruce fuit viſus, & Chriſti ore à Cruce Chriſti ſanctè portata laudatus. *P. Nadaſi.*

S. Matthæus Apoſtolus Iphigeniæ Regis filiæ poſt mortem unà cum Angelo apparuit glorioſus, eamq; ſolatus. *Idem.*

S. Auguſtinum cum S. Bernardo vidit S. Gertrudis pulchritudinis gloriâ decorum, & de corde ad cor Dei ſplendores igneos emittentem, ac radios ab ore ſpargentem.

S. Richarius Presbyter poſt mortem in aula ſplendida inambulare viſus, & de illa pro brevi-

bus laboribus datâ ſibi gloriâ gratulari, & IESU gratias agere auditus eſt. *Vita ejus.*

S. Thomæ Cantuarienſi Archiepiſcopo miræ pulchritudinis thronum Apoſtolorum ſedibus contiguum præparari in Cælo, ſe vidiſſe quidam mortuus magno miraculo ad vitam revocatus, graviter affirmavit: *Surius tom: 6.*

S. Benedictus filiæ ſuæ Gertrudi apparuit totus efflореſcentibus ex ſe roſis, undiq; corpore toto vernans; ſingulis roſis alias roſas fœcundo ſinu fundentibus, quo ſpectaculo docuit, quanto præmio coronaret Deus afflictiones ſuas, quibus membra ſuper terram domuerat. *Annus cæl:*

S. quidam Abbas lectos duos aureos admirabili ornatu com-

ptos

ptos, ab Angelis deferri vidit, audivitq́; vocem, in eorum altero *S. Anſelmum*, in altero *Hugonem Cluniacenſem Abbatem*, in æternis gaudijs recipiendum: exindeque conjecturam cæpit, utrumq́; eo die vitâ functum, quod eventus rei tandem comprobavit. *Surius in vita S. Anſelmi.*

S. Thomas de Aquino poſt mortem cum Angelis & *B. Alberto Magno* Magiſtro ſuo, coram Throno Divinæ Majeſtatis à B. Mathilde Ciſtercienſi Virgine conſpectus eſt; ac poſtmodum ob puram in omnibus intentionem ſtellato pectore apparuit glorioſus. *P. Nadaſi.*

D. Hieronymi corpus cùm Spiritum reddidiſſet, ſubita lux circumfulſit, viſi ſunt Angeli, &

Christi vox audita, quæ illum ad possidendum cæleste Regnum invitaret. Eâdem horâ Cyrillus Episcopus Hierosolymitanus animam ejus Angelicis gestatam manibus, Cælum versus tendere conspexit. *Marulus l. 6. c. 16.*

S. Franciscus de Sales Episcopus post mortem Lugduni ægræ atq; depositæ Novitiæ, in mitra & cultu splendido inter duos è Cælo Adolescentes ardentibus facibus instructos, se spectabilem præbens dixit: *Confide filia: Pete tibi cor meum huc afferri, & illicò convalesces.* Et illa coram allato ejus corde, in preces effusa continuò convaluit. *Ann: cæl:*

Ursinus Nursiæ Presbyter castus ac Sanctus, dum animam ageret, lætus exclamavit, gratias

agens

agens ijs, quos ad ſe veniſſe ſolus cernebat. Et quærentibus qui ei aſſidebant, qui eſſent illi, quorum adventu tantòpere gauderet. Nunquid non videtis, inquit, Petrum & Paulum Apoſtolos hìc adeſſe & evocare me? Mox ad eos, quos tantùm ipſe videbat, converſus dum repeteret; *Venio, venio, ecce venio*, cum ijsdem abiens, corpus exanime reliquit. *S. Greg: Dial: l.* 4. *c.* 11.

S. Robertus Abbas mortuus, à tribus Angelis Cælo inferri eſt viſus, conſpectis tunc ab ejus Confeſſario duobus muris ad Cælum usq; porrectis, & anima ejus inſtar globi ignei collucente, latrantibus contra ſemper ijs, quos ſemper vincebat, dæmonibus. *Ann: Sanct:*

S. Nicolaus Tolentinus ſex

ante obitum mensibus singulis noctibus concentum Angelicum audivit; & MARIÆ Matri, ac S. Augustino Patri ipsi hinc exeunti, obviantibus animam dedit, bonus filius utriusq; *vita ejus.*

S. Augustini corpus quo die mandatum sepulturæ fuit, Monachus quidam procul inde manens, & in spiritu raptus, vidit Infulâ & Pontificalibus indumentis insignem sedere intra nubem candoris eximij, de oculis ejus promicantes radij, totam illuminabant Ecclesiam, & ubiq; incredibilis odoris fragrantia nares oblectabat. Post hæc à Bernardo Abbate visus est, dum per noctem sermones ejus à fratribus legerentur in Ecclesia, limpidissimas ore aquas vomens, quibus totum Ecclesiæ pavimentum supra mo-

dum

dum inundabat. *Marulus l. 6.*

S. Ioannes Eleemoſynarius Epiſcopus, à Iuvene aureum ſceptrum manu gerente & ſplendido, hæc audivit: *veni, iuberis, Rex regnantium quærit te:* ejusq; anima obvijs pauperibus Cælum viſa eſt petere glorioſa: quem S. Petrus poſt mortem in æternam Cæli manſionem inducere viſus eſt. *Surius in vita ejus.*

S. Norbertus Archiepiſcopus eâ quâ migravit horâ, viſus eſt in veſte candida, olivæ ramum manu tenens, ac ſe illum è Paradiſo habere teſtatus. Alij è ſuis viſus eſt totus in lilium candidum commutari, quòd ab Angelis Cælo illatum eſt. Alij apparuit in domo pulcherrima & illuſtri; eum de ſalute ſua quærentem complexus, in ſede ſplendi-

da secum sedere iussit, atq; dixit: *Dictum est mihi; veni requiesce. In pace & requie sum. Vita ejus.*

S. Petro cælestino post abdicatum Pontificatum Romanum morienti Angeli applausêre, eumq; ad Magistrum IESUM ac MARIAM duxêre. Cujus animam cùm in Cælum ferri videret quidam, peteretq; consilium quid sibi agendum esset, ei sanctum silentium svasit. *P. Nadasi.*

S. Carolus Borromæus Cardinalis, Francisco Adamo è Soc: IESV, Confessario suo post mortem pulcherrimus apparuit, & dixit: *bene mecum agitur.* Tu quoq; brevì accerseris; eiq; mortem imminentem prædixit. S. Dunstanus Archiepiscopus à Cherubinis & Seraphinis auro coronatis ad Cælum invitatus, Sabba-

tho moriens, viſus eſt unâ cum lectulo ferri in Cælum. *Vita ejus.*

B. Iacobus Alemannus Ord: S. Dominici ab Angelo audivit: *Serve Dei eſto fidelis usq; ad mortem*, ingentia ſunt quæ tibi pro parvo labore ac certamine proponuntur præmia, ad quæ ingentia præmia prævisâ prius morte, corde per generalem totius vitæ confeſſionem mundato, abijt, viſo hìc in extaſi floribus, & concentibus amæniſſimo deliciarum Paradiſo, fruiturus æternùm. *Vita ejus.*

Exſpirante S. Franciſco Seraphico quidam fratrum animam ejus in ſtellæ ſpecie de ore emicuiſſe, Cælumq; petijſſe vidit. *In vita ejus.*

Quâ horâ Neapoli ad Cælos evolavit *S. Patriarcha Caïetanus*

nus, dum extaticus esset in Hispania S. Petrus de Alcantara, ejus animam ad cæleftem afcendere Patriam vidit, exclamavitque: Hodie in mundo una ex præcipuis Ecclefiæ columnis cecidit. *Ioan: à S. Bernardo de S. Petro de Alcantara.*

S. Antonius Abbas non modico locorum intervallo difcretus, Ammonis Abbatis obitum cognovit, cùm animam ejus multo candore illuftrem, & in fublime tendentem confpexiflet. *Marulus l. 16. c. 16.*

Inter cæleftes voces Angelorum & cantus, feliciffimus fpiritus B. Laurentij Iuftiniani velut igniculus in Cælum emicuit. *In vita ejus c. 12.*

In obitu venerabilis P. *Andreæ ex Olmo*, qui in Indijs occiden-

dentalibus quadraginta tres totos annos in prædicanda Catholica fide consumpsit, auditi sunt Divini concentus. *Bozius de signis Eccl: l. 12. c. 21.*

Paulò antequam venerabilis Frater Petrus *Nicolaus Fattorus* è vita emigraret, svavissimus Angelorum cantus in ejus cella à multis auditus est, qui & in Ecclesia nocturno tempore dum ibidem ejus corpus moraretur, iterum insonuit. *In Chronicis Minorum.*

In obitu Agilli Resbacensis Abbatis, Ado Monachus lætantium Angelorum cantus audivit. *Marulus l. 6. c. 10.*

Marina de Escobar quemadmodum habet in ejus vita *Ludovicus de Ponte.* Vidit de Societate IESV in Cælo splendidos

multos, è quibus illi qui ſe affli-
ctandi ſtudio fuerant in vita ma-
gìs addicti, habebant cruces pre-
tioſas in manu, *l. 4. c. 14. § 2.*

S. Andreas Corſinus poſt obi-
tum familiari ſibi Canonico ap-
parens in veſte candida, & lilia,
roſasq́; gerens manibus, ea virgi-
nitatis ſuæ ac pudicitiæ ſymbola
& præmia eſſe dixit. *Ex relatio-
ne Romæ impreſſa pro Canonizat:*

Leo unus è primis Sociĳs *S.
Franciſci*, glorioſum Cælitum
agmen in Cælo vidit. In toto illo
agmine unus præ alĳs eminere
videbatur. *Bernardus de Quinta
valle*, è cujus pulcherrimis, &
omni ſole illuſtrioribus oculis
pleni gloriæ radĳ emicabant.
Petenti ſplendoris illius cauſam,
reſponſum è Cælo eſt: illud præ-
mium eſſe *Bernardi*, quòd cùm
vi-

viveret, omnia quæ videbat, in meliorem partem fuerit interpretatus, neq; se ulli iudicem præfecerit, sed omnes pro se ut meliores fuerit veneratus. *Hi-ſtor: Minorum.*

Faſſus eſt Religioſus quidam se à langvore omni ad mirum in Spiritu ardorem inflammatum, viſo mortuo nuper P. Barnaba La Vecchia, & auditis ex illo verbis illis: *Vtinam ſaperent & intelligerent, ac noviſſima providerent: Obijt Bivonæ Anno* 1614. 19. *Aug:*

S. Cæſarius Epiſcopus ut ſe ac ſuos à torpore ſervaret, familiares habuit voces illas, quas etiam inter dormiendum auditus eſt altâ voce repetere: *Duo ſunt: Nihil eſt medium, duo ſunt: Aut in Cælum aſcenditur, aut in infer-*

num

num descenditur. Et cogitatione illâ armatus ita exarsit ad miram quandam flagrantiam; ut biennio ante mortem conspectâ eâ, quæ in Cælo ei repositâ erat coronâ, vocemq; de Cælo audiêrit in hæc verba. *Lætare in Domino, ecce quæ percipies pro tuo servitio.* Talis est vita, & fervor, & mors, & corona flagrantium in amore Dei. Non sinit illos dormitare mortis, judicij, inferni, & Gloriæ cælestis memoria. At quanta est illa gloria Beatorum? Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus illis qui diligunt illum. *Inquit Apostolus 7. Cor: 2.*

Cum magno teneretur desiderio. *D. Augustinus sciendi* quanta sit gloria Beatorum in Cælo, decrevit in hoc negotio consu-

lere *S. Hieronymum*, qui tunc obierat inſcio ipſo. Vix Epiſtolæ ſalutationem ſcripſerat, & ecce præſtò adeſt S. Hieronymi anima ineffabili lumine circumſepta. Expavit. *S. Auguſtinus* corruens in terram. *Ne timeas*, (inquiebat vox è ſplendore procedens.) *Ego ſum frater tuus Hieronymus, qui in hac hora apud Bethleem in Cælum migravi. Novi deſiderium tuum. Gloriæ Beatorum magnitudinem nôſſe aves? Peto à te, nunquid potes numerare multitudinem ſtellarum? nunquid poteris totum mare parvo vaſe concludere? nunquid totum mundum pugillo tuo complecti?* Reſpondit Auguſtinus & bene, ſe nihil horum poſſe. Subdit S. Hieronymus: *Dico tibi, hæc omnia magis poſſibilia, quàm*

quàm minimam futuræ gloriæ partem explicare. Excedunt omnia humanæ mentis captum. Operare quod operaris, ut tandem ad eadem gaudia cursu vitæ demenso pertingere merearis, & sic evanuit *S. Augustinum*, ingenti gaudio perfusum relinquens. *Didacus dela Vega in Psalmum* 50.

B. Ioanna Sanctimonialis post mortem sorori suæ Sanctimoniali adfuit, ac dixit: *Talia esse Cæli gaudia, ut etiamsi firmamentum totum, nonnisi membrana, pelagus, atramentum, herbæ & gramina, calami, omnes deniq; creaturæ scriptores essent; ea explicare non possent.* Menelog: Cisterciense.

Idem & ipse dæmon aliquando ex ore obsessi dixit: *Si totum Cælum esset pargamenum, & totum ma-*

mare atramentum, & omnes stellæ, Magistri Parisienses, & omnia stramina, calami: hi omnes Magistri, & cæteri, nec exprimere scribendo; nec exponere loquendo possent minimum gaudium, quod percipiunt Sancti ex vultu Dei. Stanihur: de 4. noviss:

Iordanus è D. *Dominici* familia vir magnus interrogavit hominem à dæmone infessum, quid perpeti non recusaret ut Deum intueri posset? ad quæ invisus hospes respondit: *Si ego solus omnium sociorum meorum infernalium pænis ac supplicijs par essem, non eas detrectarem usq; ad supremi judicij diem perferre, modò demùm liceret Deum intueri.* Expavit vehementissimè ad has voces *Iordanus*, & iterum, dic, ait pulchritudinem Conditoris nostri, cui

rei

rei creatæ comparandam censes? hæc stultè quæri, malus genius reposuit. Sed quia id scire aves, compendio dicam: *Si pulchritudo omnium florum, gemmarum, syderum, animalium, hominum, in unam conflueret elegantiam, quis mortalium* eam satis æstimaverit? Atqui certò scias hanc omnium rerum creatarum venustatem, velut colliquatam cum Divina pulchritudine, minùs conferri posse quàm densissimas tenebras ad clarissimum meridiem. *Ioan: Herodotus in serm: l. 5.*

Hinc *Franciscus Arias l. de imitat: Christi* 1. *par: tr:* 3. *c.* 11. *Si*, inquit, *Sanctorum aliquis per mille annos in hac vita omnia tormenta Martyrum perferret; dein Deus tantùm per spatium unius salutationis Angelicæ se illi ostenderet*

deret in gloria, fateretur sufficientem se accepisse mercedem. Idcirco *S. Chrysostomus*, ut uno ictu oculi per transennam contueri liceret venustissimum IESU vultum, plenum gratiarum, paratum se omnia inferorum cruciamenta experiri, professus est.

Quod si Deus (*inquit S. Brigitta in revelationibus suis*,) hodie nobis venustatem demonstraret unius animæ Beatæ, tantus foret cordium nostrûm iubilus atq; exultatio; ut citra speciale Dei miraculum præ lætitiæ exuberantia supervivere non possemus.

Author Philosophiæ veri Christiani meminit dæmonis ore energumeno coacti, ad quæsita de felicitate prædestinatorum in Cælo regnantium respondere, qui dixerit: *se, si corpus haberet, paratum*

tum fore in mortario contundi, aut exuri in fornace aliqua usq; ad finem mundi, ad hoc, ut vel ad quartam horæ partem beatis prædestinatorum gaudijs frui posset. pag: 94.

Coloniæ ante annos circiter 400. in æde D. Petri multa diabolus per fæminam à se infessam effutivit. Inter cætera interrogatus, me audiente(*inquit Cæsarius l. 5. Mir: 10*) quid de suo ad Cælum reditu sentiret, quo cum pretio si posset, emeret? Ad hæc malæ fidei possessor: *Si à terra,* inquit, *ad nubes usq; columna porrigeretur, clavis, cultris, & novaculis, undiq; præfixa, & ego humanâ carne ac membris vestitus, per eam dies noctesq; sine intermissione usq; ad diem judicij sursum, deorsum trahendus essem,*

id

id prorsus non recusarem, modò in eam quâ excidi & gratiam & gloriam redire liceret. Et nos delicatuli pro obtinenda hac immensa gloria æterna, minimas etiam molestias subire formidamus! Non nobis columna figitur præacutis armata ferramentis, in qua sursum, deorsum raptati irrequieto cruciatu laceremur. Non exigit à nobis Deus, ut omnia omnium diabolorum tormenta sustineamus, sed ut solum Cælum emamus. Deus enim mercatorem, agit, *D. Augustino* præcone ac interprete. *Venale est quod habeo, dicit tibi Deus, eme illud. Quid habes venale? Requiem venalem habeo, eme illam: pretium ipsius labor est.* Rectè nimirum paupertate Regnum, dolore gaudium, virtute gloria, morte vita, requies

la-

labore emitur. Age, age; fructus labori amplissimè respondebit. O si sciretis quantos & quales socios haberetis in Cælis, profectò caveretis vobis ab omni negligentia! dixit excitans nos ad fervorem mortuus ille, qui S. Bernardo apparuit. *Teste Horstio oper: S. Ber: t. 1. vitæ l. 7. c. 1.*

Cælum tibi est propositum, (*inquit S. Chrysostomus in Psal: 124.*) & bona quæ sunt in Cælis: & non perhorrescis esse mollis & ignavus, idq; cùm talem habeas adjutorem? Deus Charitas est: Ille te juvat. Ama te juvantem dum pugnas; & eò magis te juvabit, quò magis amaveris & pugnabis. O quisquis es fidelis Christi Minister, qui in hujus honore præliaris, qui totum te pro Ecclesiæ obsequio, pro animarum

sub-

ſubſidio impendis laudi ipſummet Deum, tibi quod olim alteri fideliſſimo ſibi ſervo dicentem: *Noli timere, ego protector tuus ſum, & merces tua magna nimis. Gen:* 15. Verè merces magna nimis propter nimiam ſcilicet charitatem, quâ dilexit nos, nimis quippe honorati ſunt amici tui Deus, nimis confortatus eſt principatus eorum. *Eph:* 2. *Pſal:* 138.

Verùm ad magna præmia (*inquit D. Gregorius hom: 37. in Evangel:*) perveniri non poteſt, niſi per magnos labores; Regnum enim Cælorum vim patitur, neq; coronabitur, niſi qui legitimè certaverit. Delectet igitur mentem ingens magnitudo præmiorum, ſed non deterreat certamen laborum. Imò ipſa promiſſæ gloriæ magnitudo animi magnitudi-

nem

nem excitet, & ad difficilia quæq; pro Dei gloria ſubeunda, Chriſti Sacerdotem & Miniſtrum obfirmet.

Quoties igitur in ipſis Miniſterijs Eccleſiaſticis aliquid occurret naturæ durum & aſperum, quoties urgebit tentatio aliqua, & contra Spiritualia nequitiæ ſubeunda erit colluctatio, Cælum ſuſpice, & illic Chriſtum regnantem palmas ac coronas manu protendentem intuere; tibiq; ſæpiùs in mentem revoca, quis ſit laborum tuorum terminus? quis ſuſcepti Miniſterij finis?

Ingens quidem (*ait S. Gregorius Nazian:*) nobis curſus propoſitus eſt; cæterùm ingentius præmium: *In Senten*: Quis enim alius eſt noſter finis, (*inquit S. Auguſtinus l. ult: de Civit: Dei c. ult:*) quàm pervenire ad Regnum, cujus nullus eſt finis.

Ad M. D. T. O. M. G.
B. V. M. S. L. O. C.
Honorem.